PRGI (RNI) Regd. No.42998/1985

ਦਫਤਰ : 104, ਡੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ., ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼ 1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਫੋਨ : 41503144

ਫੈਕਸ-011-23353936

email:educatord@gmail.com

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

www.dailyeducator.in

ਐਜੂਕੇਟਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਕੁਲ ਪੇਜ/Total Pages : 8

Chief Editor : Harpreet Singh

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਾਲ/YEAR 40

ਅੰਕ ਨੰ/Volume No.: 306

ਵੀਰਵਾਰ, 6 ਨਵੰਬਰ 2025

Thursday, 6 November 2025

ਮੁੱਲ : 2/- ਰੁਪਏ

Price-Rs. 2/-

THE DAILY EDUCATOR NEW DELHI

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਖ਼ਬਾਰ

ਦਿੱਲੀ ’ਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ!

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਰਿਸਰਚ ਆਨ ਐਨਰਜੀ ਐਂਡ ਕਲੀਨ ਏਅਰ ਦੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ, 2025 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਛੇਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ। ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ ਅਤੇ ਨੋਇਡਾ ਵਰਗੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਗਏ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜਦੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਡੋ-ਗੰਗਾ ਮੈਦਾਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ। ਕਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ 6 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ’ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਲ ਭਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਪਟਾਕਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਗ੍ਰੇਡੇਡ ਰਿਸਪਾਂਸ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨਵਰਗੇ ਮੌਸਮੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਧਾਰੂਹੇੜਾ ਅਕਤੂਬਰ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਿਨ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਨੌਂ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. ਸਨ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮਾਸਿਕ ਔਸਤ ਪੀ.ਐਮ. 2.5 ਪੱਧਰ 107 ਗ੍ਰਾਮ/ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ, ਜੋ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਔਸਤ 36 ਗ੍ਰਾਮ/ਘਣ ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੇਘਾਲਿਆ ਦਾ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਔਸਤ ਪੀ.ਐਮ. 2.5 ਸਿਰਫ਼ 10 ਗ੍ਰਾਮ/ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ’ਤੇ ਹਨ। ਸਿਖਰਲੇ 10 ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਹਤਕ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਨੋਇਡਾ, ਬੱਲਭਗੜ੍ਹ, ਭਿਵਾੜੀ, ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ, ਹਾਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁੜਗਾਉਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ. ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹਨ।

ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਤ ਭਰ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅੱਜ ਨੌਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਧੁੰਦ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਔਸਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ 0.2 ਡਿਗਰੀ ਘੱਟ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਪਮਾਨ 37 ਡਿਗਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧੂੰਏਂ ਤੋਂ ਵੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ 321 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਖੰਨਾ ਦੀ ਹਵਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 223 ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਮੁਤਾਬਕ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ, ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਹਲਕਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਰਾਤ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2 ਤੋਂ 4 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਵੇਗੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਮਲਾ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 137 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 106, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 133, ਖੰਨਾ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 223, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 167, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 130, ਪਟਿਆਲਾ ਦਾ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 134 ਸੀ। ਰੂਪਨਗਰ ਦੀ ਹਵਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਏ.ਕਿਊ.ਆਈ. 74 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਉੱਚੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ

ਸ਼ਿਮਲਾ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਬਿਊਰੋ) : ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਕਿਨੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਚਿਤਕੁਲ ਪਿੰਡ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਹੋਈ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਟੀ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਚਿਤਕੁਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕਬਾਇਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸਪਿਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਲਕੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਨੌਰ ਦੇ ਉੱਚੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਗਲਾ ਅਤੇ ਕਲਪਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨਾਲੀ ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਲਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। 6 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਖੁਸ਼ਕ ਰਹੇਗਾ। ਤਾਜ਼ਾ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 8.4ਸੀ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ 13.8ਸੀ, ਮਨਾਲੀ ਵਿੱਚ 6.9ਸੀ, ਕਲਪਾ ਵਿੱਚ 2.8ਸੀ, ਸੋਲਨ ਵਿੱਚ 11ਸੀ, ਕਾਂਗੜਾ ਵਿੱਚ 13.6ਸੀ, ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ 13.3ਸੀ, ਨਾਰਕੰਡਾ ਵਿੱਚ 5.4ਸੀ, ਕੇਲੌਂਗ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਸ 0.4ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਕੁਮਸੇਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਸ 1.8ਸੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ : ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਹਾੜੀ ਰਿਜ਼ੋਰਟਾਂ-ਗੁਲਮਰਗ, ਪਹਿਲਗਾਮ ਅਤੇ ਸੋਨਮਰਗ-ਅਤੇ ਕਈ ਉੱਚੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਪਿਛਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਮੀਂਹ ਪਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਕਾਰਨ, ਸ੍ਰੀਨਗਰ-ਲੇਹ ਹਾਈਵੇਅ ਸਮੇਤ ਮੁੱਖ ਹਾਈਵੇਅ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰੇਜ਼-ਬੰਦੀਪੁਰਾ ਸੜਕ ਨੂੰ ਵੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮਾਂ ਤੋਂ ਨਵੀਨਤਮ ਸੜਕੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਯਾਤਰਾ ਨਾ ਕਰਨ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਗਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਉੱਚੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਲਕੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਜਾਂ ਗਰਜ ਨਾਲ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਖੁਸ਼ਕ ਮੌਸਮ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸਕੀ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਗੁਲਮਰਗ ਵਿੱਚ 7.6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫ਼ੀ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੱਖਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਨੰਤਨਾਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ 2.1 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਮਨਫ਼ੀ 0.4 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਸਮੇਤ ਘਾਟੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪਿਆ। ਉੱਪਰਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਨਾਲ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ, ਵੋਟਿੰਗ ਅੱਜ

ਸਮਸਤੀਪੁਰ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਸਮਸਤੀਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫ਼ਸਰ-ਕਮ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰੋਸ਼ਨ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 10 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਡਰ-ਮੁਕਤ ਵੋਟਿੰਗ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3,603 ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 29,40,776 ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਲੱਖ 68 ਹਜ਼ਾਰ 36 ਪੁਰਸ਼ ਵੋਟਰ ਅਤੇ 13 ਲੱਖ 72 ਹਜ਼ਾਰ 711 ਮਹਿਲਾ ਵੋਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 10 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 108 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਾਇਰੰਜਨ ਤੋਂ ਜੇਡੀਯੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਜਲ ਸਰੋਤ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਰੀ, ਕਲਿਆਣਪੁਰ (ਐਸਸੀ) ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੰਤਰੀ ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਹਜ਼ਾਰੀ, ਉਜੀਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਆਰਜੇਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਆਲੋਕ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਵਿਭੂਤੀਪੁਰ ਤੋਂ ਸੀਪੀਆਈ (ਐਮ) ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 37 ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 401 ਸਹਾਇਕ ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 327 ਸੈਕਟਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ 15,988 ਮਾਈਕ੍ਰੋ-ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਸੀਏਪੀਐਫ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 20 ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਵਧੇਰੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਰੋਸ਼ਨ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੋਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਫ਼ਦ ਸਮਸਤੀਪੁਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਜੋ ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 190 ਅਤੇ ਬੀਆਰਬੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 163 ’ਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ’ਚ ਕਾਲਕਾਜੀ-ਹਾਵੜਾ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ’ਚ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਛੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਵਿਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਲਕਾਜੀ-ਹਾਵੜਾ ਰੇਲਗੱਡੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੇਤਾਜੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੀ ਟੱਕਰ ਕਰਕੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੀੜਤ ਕਾਰਤਿਕ ਪੂਰਨਿਮਾ (ਕੱਤਕ ਦੀ ਪੁੰਨਿਆ) ਮੌਕੇ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿਚ ਗੰਗਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਵੇਰੇ ਲਗਪਗ 9:15 ਵਜੇ ਚੁਨਾਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਗੋਮੋਹ-ਪ੍ਰਯਾਗਰਾਜ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਮਗਰੋਂ ਗਲਤ ਪਾਸਿਓਂ ਰੇਲ ਪਟੜੀਆਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਨੰਬਰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਲੰਘ ਰਹੀ ਨੇਤਾਜੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦੇ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰੇ, ਸਗੋਂ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਉਤਰੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆ ਰਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੇਲਗੱਡੀ ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੀੜਤ ਕਾਰਤਿਕ ਪੁੰਨਿਆ ਮੌਕੇ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਚੋਪਾਨ ਤੋਂ ਵਾਰਾਣਸੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਚੁਨਾਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ’ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਵਿਤਾ (28), ਸਾਧਨਾ (16), ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰੀ (12), ਅੰਜੂ ਦੇਵੀ (20), ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ (60) ਅਤੇ ਕਲਾਵਤੀ (50) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਆਫ਼ਤ ਰਿਸਪੌਂਸ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਨੁਪ੍ਰਿਆ ਪਟੇਲ ਨੇ ਐਕਸ ’ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਗਈਆਂ ਜਾਨਾਂ ’ਤੇ ਦੁੱਖ ਜਤਾਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ’ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋ ਰਿਹੈ: ਯੋਗੀ

ਲਖਨਊ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿਤਿਆਨਾਥ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਮੈਂ ਨਮਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ ਸਮਾਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ, ਪੀਲੀਭੀਤ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮੁੜ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚੋਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ’ਚ ਸਰਵਰ ਡਾਊਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ’ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਸਰਵਰ ਡਾਊਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਈ। ਸਰਵਰ ਆਊਟੇਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ’ਤੇ ਉਡਾਣਾਂ ’ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ’ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਰਵਰ ਡਾਊਨ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ’ਤੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟਰਮੀਨਲ 2 ’ਤੇ ਸਰਵਰ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। “2 ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਭਟਕਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ’ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਡਾਊਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਮਾਨ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ

ਓਟਾਵਾ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਓਂਟਾਰੀਓ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਵਸ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 18ਵੇਂ ਸਾਲਾਨਾ ਸਿੱਖ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨਵੀਂ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦਗਾਰੀ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ 10 ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਇਹ ਸਮਾਰੋਹ ਓਂਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਿਚਨਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ’ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਕੋ-ਇਕ ਯਾਦਗਾਰ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਿਚਨਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬਕਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ’ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

‘ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ‘ਸੀਸ ਗੰਜ’ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ’

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ 350ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀਸ ਗੰਜ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਲਿਆਵਾਲ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ 350ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 24 ਨਵੰਬਰ, 2025 ਨੂੰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਬਲਿਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਧਰਮ ਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਮਰ ਬਲਿਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਇਸੇ ਭੂਮੀ ’ਤੇ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਰਾਂ ’ਤੇ 350ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ‘ਸੀਸ ਗੰਜ’, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਸੰਤਾਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਆਤਮਾ, ਧਰਮਨਿਸਠਾ ਤੇ ਬਲਿਦਾਨ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹੀ ਉਹ ਧਰਤੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸੀਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਸੱਚ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦਿੱਲੀ ਪਰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਵਸੇ ਕਰੋੜਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਲਈ ਮਾਣ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇਗਾ।

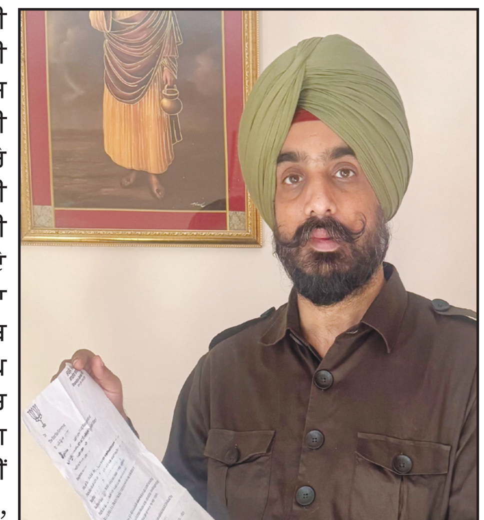

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਚਮਕਦਾਰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੇਕਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੇਬਰ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾ (ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਰਿਪੋਰਟ 2024' ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੁੱਲ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਸੌ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 83 ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ 83 ਫੀਸਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਈਐਲਓ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁੱਲ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ 35.2 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2022 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 65.7 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੱਬੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਕੰਮ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2000 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਗਠਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਚ ਵੀ ਕੁੱਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਚੋਂ ਕੁਝ ਫੀਸਦੀ ਹੀ ਰੈਗੂਲਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵਿਆਪਕ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਵਿਡੰਬਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਧਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੇ ਪਏ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ 10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦੀ ਦਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ? ਅਧੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ? ਸਿਆਸੀ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਨੀਤੀਗਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਜਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਅਕਸਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਰੋਧੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ?

ਤਖ਼ਤਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

ਪੰਜ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਤਾਂ ਕਈ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਟਕਰਾਅ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੁਖਦਾਈ ਪਲ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਹੋਣ। ਉਹ ਵੀ ਮੇਰੀ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ। ਤਖਤ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਦ ਛੋਟਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਬ ਉੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਨਾ ਜਾਣੇ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਾਦ ਏਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰੂ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਡੂੰਗੀ ਪੀੜ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਸਤੀਆਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਮਗਰ ਦੌੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੱਥੋਂ ਖੁੰਝਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪੰਜ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਧੀਕ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਪਰਸ਼ੂਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੀਤ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕਾਰਜ਼ਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਤੇ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਤਖਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਖ਼ਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਘਟਨਾ ਕ੍ਰਮ ਪਿੱਛੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਹ ਤਖਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਕਰਾਉਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਥੇ ਗਿਆਨੀ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਤਖਤਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚੋਲਗਿਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਹੰਗਾਮੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਸਰਬ ਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਉਣ ਵਾਲੇ ਦਸਦਿਆਂ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਖ਼ਤ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖੇਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹੀਆ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਂਗੜ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਟੇਕ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਰਾਜਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ॥ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁੜਗੱਜ ਨੇ ਇਹਦੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਤੋਂ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੱਜ ਅਤੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਤਨਖ਼ਾਹੀਆ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਐਕਸ਼ਨ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਕਾਹਲ ਨੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਲਈ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਘੰਟੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੂੰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪ੍ਰਤੀ ਅੰਦਰੋਂ ਤੋਂ ਜਾਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਉਪਰਲਾ ਹੁਕਮ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਆਪਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤਖ਼ਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਜੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵੱਲ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਵੇਦਾਂਤੀ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਮਸਲੇ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਞ ਵੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੂਰ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਤਤਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਘੱਟ ਵੱਧੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੌਹਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਨਜਿਠਿਆ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖ਼ਾਹ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਕੇ ਗਿਆਨੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੌਹਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫੀ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਮਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਜਿਨਾਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇ ਇਹ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹਨ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਰਮ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁੜਗੱਜ ਜਿਵੇਂ ਢਾਲ ਬਣ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਲਈ ਖੜ ਰਹੇ ਹਨ ਲੱਗਦਾ ਇੰਝ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਟੀਚਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਸਰਬਉੱਚ ਆਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਥੇ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮੰਗੇ ਸਨ ਉਸੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣੀ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਜਥੇਦਾਰੀ ਬਜਾਈ ਜਾਣੀ ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਥ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੱਦ ਨਾਲ ਉੱਚੀ ਚੌਧਰ ਤਾਂ ਹੱਥ ਆ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ॥ ਲੋੜ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਜਿਹੜੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਮੋਚਨ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰਦੀ। ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਪਏ ਹਨ। ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਲੱਖ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਪਰ ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਕੁੜਤੀ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ 2012 ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵੀ ਜਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਗ਼ਲਤ ਰਾਹੇ ਪੈ ਗਏ। ਉਸ ਰਾਹ ਤੋਂ ਮੁੜਨਾ ਜੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੂਰ ਹੈ। ਰੱਬ ਹੀ ਮਿਹਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਮਤ ਪੈ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਪੰਥ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਅੱਲਾ ਬੇਲੀ।

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹਨ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 2 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਸਿੱਖ ਹਿਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੋ ਕੁਝ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦਿਵਸ ਉੱਤੇ ਤਖ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਇਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ ਹਨ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਹੁਰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸਾਧ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੈ ਉੱਪਰੋਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਟੱਕਰ ਲੈਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ 2017 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕ ਜੁੜਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਉਹ ਲੋਕ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹੱਥ ਰਿਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਚੁੱਪ ਗੜੁੱਪ ਹਨ।

ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਤਖ਼ਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬਾਹਰਲੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਤਖ਼ਤ ਜਿਸ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਖ਼ਤ ਨੂੰ ਰੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖ ਇਹ ਕਿ ਨਾ ਹੁਣ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜਿੰਨਾ ਕੱਦ ਉੱਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਪੱਲੇ ਜਿਆਦਾ ਕੁਝ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨਾ ਸੰਭਲੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੌਮ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਕਰਵਟ ਲੈ ਲੈਣ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1978 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1995 ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਅਥਰੂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁੱਕੇ ਹਨ।

ਘਟਦੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ: ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ

ਸਵੇਰੇ, ਸੰਸਾਰ ਕਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਿਹੁੰਕ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦਾ ਸੀ। ਕੋਇਲ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਧੁਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਜ ਦੀ ਕਾਕੜੀ ਤੱਕ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਰੀਲੇ ਸੰਗੀਤ ਨਹੀਂ ਸਨ—ਇਹ ਤੰਦਰੁਸਤ ਪਰਿਸਥਿਤਿਕੀਆਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਨ। ਪਰ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਿਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਤੇ ਵੀ, ਲਹਿਰਾਂ ਤਾਂ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪਲੋਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੂਕਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਇਸ ਚੁੱਪ ਦਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ: ਪਲਾਸਟਿਕ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਾਂ ਕੂੜਾ ਡੰਪ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ/ ਲੈਂਡਫਿਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਇਹ ਵਸਤੂ ਹੁਣ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਯਾਵਰਣ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਪੰਛੀ, ਹੁਣ ਮਨੁੱਖੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੇਖ ਭਾਰਤ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਪੰਛੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਲਾਸਟਿਕ: ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਹਰ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ 400 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭੀੜਭਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬੇਆਬਾਦ ਟਾਪੂ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਹੁਣ ਹਰ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਟਿਕਾਊ ਸੁਭਾ, ਜੋ ਕਦੇ ਇਸ ਦੀ ਖੂਬੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਵੱਡਾ ਪਰਿਆਵਰਣਕ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ—ਇਹ ਜੀਵਤ ਟਿਸ਼ੂ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨਾਲ ਚਾਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ:

1. ਨਿਗਲਣਾ,
2. ਉਲਝਣਾ,
3. ਘੋਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ,
4. ਖੁਰਾਕ ਚੱਕਰ ਦੀ ਬਿਘਨਤਾ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੰਛੀ, ਤਟਵਰਤੀ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੋਈਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਝੀਲੀਆਂ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਮੱਛੀ ਦੇ ਅੰਡਿਆਂ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕੇਕੜਿਆਂ ਜਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਵਰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਅਲਬੈਟ੍ਰਾਸ, ਪੈਟਰਲ ਤੇ ਸ਼ੀਅਰਵਾਟਰ ਵਰਗੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੰਛੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੇ ਪੰਛੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਆਸਹਾਇ ਹਨ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਲੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰਲੀ ਆਂਗਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਲਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁੱਖ ਦੀ ਅਹਿਸਾਸ ਘਟਣ ਤੱਕ, ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਮਹਾਂਵਿਨਾਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਅਸਾਮ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਗਿੱਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਚ ਬਗਲੇ, ਰਾਮਚੀਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਧਕੱਠ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਮਲ-ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਚ ਖੁਰਾਕ ਲੱਭਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

ਘੋਸਲਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੰਛੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਧਾਗਿਆਂ, ਰੈਪਰਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਚੂਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਲਝਣ ਕਾਰਨ ਹਲਚਲ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭੁੱਖੀ ਮੌਤ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਲਣ-ਫਿਰਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ, ਮਾਇਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨ, ਪ੍ਰਜਨਨ ਅਤੇ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਤੰਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਰੀ ਅਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਹਿਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਫੰਦਾ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਫਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਂਕੀਆਂ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਦੀਆਂ ਜਾਲਾਂ, ਡੋਰੀਆਂ, ਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰ ਜਾਂ ਪਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਗਰਮੱਛੀ, ਸਟਾਰਕ ਅਤੇ ਕੋਰਮੋਰੈਂਟ ਵਰਗੇ ਪੰਛੀ ਮੈਂਗਰੋਵ ਜਾਂ ਮੱਛੀ ਮਾਰਕੀਟ ਨੇੜੇ ਅਕਸਰ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੰਛੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਬੂਤਰ ਤੇ ਚੀਲਾਂ, ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਡੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂ ਲੂਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਘੋਸਲੇ ਵੀ ਹੁਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਚ ਪੰਛੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਤੰਤੂ ਘਰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਚੂਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣ: ਅਣਦੇਖਾ ਕਾਤਲ

ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕ—ਜੋ ਕਿ 5 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ—ਹੋਰ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕੌਸਮੈਟਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੈਵਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਕ ਜਲਚਰ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਛੀ ਜੋ ਮੱਛੀਆਂ, ਘੋਂਘੇ ਜਾਂ ਕੀੜੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ ਹੀ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕਸ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। 2022 ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਸ ਸੰਸਥਾ, ਬੰਗਲੌਰ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਾਂਜਾਂ ਦੀ ਲਦਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਮਲ ਚ ਮਾਈਕ੍ਰੋਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਭੋਜਨ ਬਚਤ ਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਆਈ ਸੀ।

ਆਵਾਸ ਖ਼ਤਰੇ ਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਘਟਨ

ਪਲਾਸਟਿਕ ਪਦਾਰਥ ਧੀਰੇ-ਧੀਰੇ ਆਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਗਿੱਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜੋ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਆਵਾਸ ਹਨ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀਆਂ East Kolkata Wetlands ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਜੀਵਨ, ਮੱਛੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀ ਜੈਵਿਕਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚਿਲਿਕਾ ਝੀਲ ਚ ਵੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਮੱਛੀ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਘਟਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੁਲੇ ਚੁੰਜ ਵਾਲੇ ਸਟਾਰਕ, ਟਰਨ ਪੰਛੀ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੰਛੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਲਾਂ ਤੇ ਅਸਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਛੀ ਇਕੱਲੇ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਮੁੱਖਜਨਕ ਜੀਵ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੂਰੇ ਪਰਿਸਥਿਤਿਕੀ ਤੰਤਰ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੂਟਿਆਂ ਦੀ ਪਰਾਗਣ, ਬੀਜ ਫੈਲਾਅ, ਅਤੇ ਕੀੜਿਆਂ ਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਗਿਣਤੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਚ ਕੂੜਾ ਭਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ (ਲੈਂਡਫਿਲ ਸਾਈਟਾਂ) ਨੇ ਕਾਲੀਆਂ ਚੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਟਿਕ ਕੇ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਕੀ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੁਦਾਗਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਾਲਦੀਆ ਹਨ? ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਂਦਿਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋ ਸੱਤ ਦਿਨ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਵੇ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਇਸ ਦੀ ਜਾਚ ਤੋ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ।ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਭਾਵੇ ਹੋਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋ ਪ੍ਰਚਾਰ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਕਿ ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੱਡਾ ਤਬਕਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਦੇਣ ਹੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਦਾ ਹੀ ਆਉਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 5 ਐਸਆਈਟੀ ਬਣਾਈਆਂ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਈ ਡੀ ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਗਈ ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਤੇ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ। ਪਰ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਦੇ ਹੈਂਡ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੋਰ ਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਮੇਰੀ ਬਦਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।ਉਸ ਨੂੰ ਦਬਾਆ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਰ ਵਾਰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਸਾਥੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਜਾਏ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ੀਆ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਉਹ ਇੰਨ੍ਹੇ ਦਬਾਅਹੇਠ ਆ ਗਏ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕੁਤਾਹੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਮਜੀਠੀਆ ਨਾਲ ਸੰਬਧਿਤ 26 ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ 29 ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ, 5 ਲੈਪਟਾਪ, 3 ਆਈਪੈਡ, 2 ਡੈਸਕਟਾਪ, 8 ਡਾਇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ 540 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਜੀਠੀਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ 161 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬੀ ਨਕਦੀ ਜਮ੍ਹਾ ਹੈ। 141 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ 236 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਕਈ ਗਵਾਹ ਹੋਰ ਵੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬੋਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਟੀਮ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਬੋਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ ਡੀਜੀਪੀ ਸਿਧਾਰਥ ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ ਨੇ ਵੀ ਮਜੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਬਿੱਟੂ ਔਲਖ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿੱਟੂ ਔਲਖ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਨਾਲ ਸੰਬਧਿਤ ਵਕੀਲ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬਧਿਤ ਕੇਸ ਨਾਲ ਜਿਮਨੀ ਦੇ ਵਰਕੇ ਅਦਾਲਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਇਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਕੀਤੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਗ਼ਾਇਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਹੋ-ਹੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਜੋ ਲੋਕ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਨਜਦੀਕੀ ਰਹੇ ਉਹ ਹੀ ਅਗੇ ਆ ਕੇ ਹਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲੀ ਨਵੀਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਅੱਡੀਚੋਟੀ ਦਾ ਜੋਰ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਲੋਕ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਉਹ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਜੋਰ ਲਾਵੇ ਗੀ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿਉਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾ ਹੈ ਕੇ ਲੱਖਾ ਲੋਕ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਤਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਵਾਉਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਆਦਾਤਰ ਇਸ ਨੂੰ ਝੰਜਟ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿੰਦੇ ਹਨ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਕੇਸ ਭਾਵੇਂ ਤਾਂ ਅਸਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਗੱਲ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕਸਦੀ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸੰਘ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਉੱਲੂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ: ਵਿਜ

ਅੰਬਾਲਾ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਊਰਜਾ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿਜ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਆਰਐਸਐਸ ’ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਐਸਐਸ ’ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਪਾਬੰਦੀ ਵੀ ਲਗਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਉੱਲੂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਕਾਂਗਰਸ) ਆਰਐਸਐਸ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ, ਚਰਿੱਤਰਵਾਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼-ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਜ ਅੱਜ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ’ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਡਰ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨਹੀਂ, ਮੋਦੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਦੋਂ, ਕਿੱਥੇ, ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਉਂ।

ਮੋਦੀ ਨੇ ਜਿੰਨੇ ਰਾਜ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਲਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਬੈਂਡ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜੋ ਲਾੜੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਅਨਿਲ ਵਿਜ ਨੇ ਸਪਾ ਨੇਤਾ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ’ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਚੋਣ ਲਾੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਲਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਯਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਬੈਂਡ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜੋ ਲਾੜੇ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਈਡੀ ਨੇ 3,000 ਕਰੋੜ ਰੁ. ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੀਤੀ ਜ਼ਬਤ

ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 3,084 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਰਿਲਾਇੰਸ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈ.ਡੀ.) ਨੇ 3,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਘੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ (ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ.ਏ.) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਚਾਰ ਅਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਪਾਲੀ ਹਿੱਲ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਨੀ (66) ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ ’ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ, ਨੋਇਡਾ, ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ, ਮੁੰਬਈ, ਪੁਣੇ, ਠਾਣੇ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਚੇਨਈ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਗੋਦਾਵਰੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਰਚਗੇਟ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ’ਨਾਗਿਨ ਮਹਿਲ’ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ, ਨੋਇਡਾ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਚ.ਏ. ਮਿਲੇਨੀਅਮ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਸ ਅਤੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਕੈਮਸ ਕੈਪਰੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਸ ਇਸ ਸਮੇਂ ਈ.ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ 3,084 ਕਰੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਿਲਾਇੰਸ ਹੋਮ ਫਾਈਨੈਂਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰ.ਐੱਚ.ਐੱਫ.ਐੱਲ.) ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਾਈਨੈਂਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰ.ਸੀ.ਐਫ.ਐਲ.) ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਯੈੱਸ ਬੈਂਕ ਨੇ 2017 ਅਤੇ 2019 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਰ.ਐੱਚ.ਐੱਫ.ਐੱਲ.ਵਿੱਚ 2,965 ਕਰੋੜ ਅਤੇ ਆਰ.ਸੀ.ਐਫ.ਐਲ.ਵਿੱਚ 2,045 ਕਰੋੜ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਈਡੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਸੰਬਰ 2019 ਤੱਕ, ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ ÷ਗੈਰ-ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਾਲੇ÷ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ RHFL ’ਤੇ 1,353.50 ਕਰੋੜ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਸੀ.ਐਫ.ਐਲ.’ਤੇ 1,984 ਕਰੋੜ ਬਕਾਇਆ ਸੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨਿਪੋਨ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡ ਦਾ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ÷ਸਿੱਧਾ÷ ਨਿਵੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ (ਸੇਬੀ) ਦੇ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ÷ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ÷ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਯੈੱਸ ਬੈਂਕ ਰਾਹੀਂ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਈਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੈਸਾ ÷ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ÷ ਯੈੱਸ ਬੈਂਕ ਰਾਹੀਂ ਆਰਐੱਚਐੱਫਐੱਲ ਅਤੇ ਆਰਸੀਐਫਐਲ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਈਡੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ।÷

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਈਡੀ ਨੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਆਰਕਾਮ) ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਵੀ ÷ਤੇਜ਼÷ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ’ਤੇ ਐਵਰਗਰੀਨਿੰਗ (ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਕਰਜ਼ੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ) ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ?13,600 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਈਡੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ?12,600 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ?1,800 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ (ਐਫਡੀ) ਅਤੇ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏਜੰਸੀ ਪੀਐਮਐਲਏ (ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ) ਦੇ ਤਹਿਤ ÷ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਾਈ÷ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਈਡੀ ਨੇ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ 24 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ 25 ਲੋਕਾਂ ਦੇ 35 ਅਹਾਤਿਆਂ ’ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦਾ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਮਾਮਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਸੀਬੀਆਈ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ’ਚ ਹੋਇਆ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਾਧਾ ! ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ, ‘ਸ਼ਰਾਬ’ ’ਤੇ ਉਡਾ ਰਹੇ ਨੇ ਪੈਸਾ

ਮੁੰਬਈ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਾਬ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ 14 ਗੁਣਾ ਤਕ ਰਿਟਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੁਣ 60 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਾਧੇ ਦੇ 3 ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ — ਨੌਜਵਾਨ ਆਬਾਦੀ, ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧਦੀ ਖਪਤ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ 60% ਆਬਾਦੀ 35 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਡਬਲਿਊ.ਐੱਚ.ਓ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ 50% ਵਧੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 30% ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਡਡ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਮੰਗ ਹਰੇਕ ਸਾਲ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਵਾਧਾ: 14 ਗੁਣਾ ਰਿਟਰਨ : ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਪਿਰਟਸ, ਰੈਡਿਕੋ ਖੇਤਾਨ ਅਤੇ ਗਲੋਬਸ ਸਪਿਰਟਸ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ 14 ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਵਧੇ ਹਨ।

ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ: 2005 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਖਪਤ 2.4 ਲੀਟਰ ਸੀ, ਜੋ 2016 ਵਿੱਚ 5.7 ਲੀਟਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ 2030 ਤਕ ਇਸਦੇ 6.7 ਲੀਟਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲੀਆ: ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿੱਕਰੀ ਤੋਂ 19,730 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ:

ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ: ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਆਗੋ (4ਜ਼ਪਕਰ), ਪੈਰਨੋਡ ਰਿਕਾਰਡ, ਰੇਮੀ ਕਵਾਇੰਟਰਿਊ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਊਨ ਫ਼ੋਰਮੇਨ ਵਰਗੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ 75% ਤੱਕ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ: ਇਸ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ (ਡ 74 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਘਟਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਗਿਰਾਵਟ: ਬਲੂਮਬਰਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੂਨ 2021 ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਰਾਬ ਬ੍ਰਾਂਡਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਸਤਨ 46% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਰਨ : ਇਸ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਬਦਲਦੀ ਜੀਵਨ*ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾਅ: ਹੁਣ ਇਹ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਗੈਰ-ਅਲਕੋਹਲਿਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਡਿਆਜਿਓ ਨੇ ‘ਰਿਚੂਅਲ ਜ਼ੀਰੋ ਪਰੂਫ਼’ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰਲਸਬਰਗ ਅਤੇ ਕੰਪਾਰੀ-ਮਿਲਾਨੋ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਲੌਂਚ ਕੀਤੇ ਹਨ।

1 ਜਨਵਰੀ 2007 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਮੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਸਮੋਕਿੰਗ! ਮਾਲਦੀਵ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ

ਮਾਲੇ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਮਾਲਦੀਵ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ’ਤੇ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 1 ਜਨਵਰੀ 2007 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਮੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿੱਕਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਲਦੀਵ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਇਜ਼ੂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਪਹਿਲ ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਲਦੀਵ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪੀੜ੍ਹੀਗਤ ਤੰਬਾਕੂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ-ਮੁਕਤ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ, 1 ਜਨਵਰੀ 2007 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲਦੀਵ ’ਚ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਿੱਕਰੀ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ‘ਜੇਨ-ਜ਼ੀ’ ਸਿਗਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਸੈਲਾਨੀਆਂ ’ਤੇ ਅਸਰ

ਇਹ ਨਿਯਮ ਮਾਲਦੀਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ’ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲਦੀਵ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਇਲੈਕਟ੍ਰੌਨਿਕ ਸਿਗਰਟ ਅਤੇ ਵੇਪਿੰਗ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ, ਵਿੱਕਰੀ, ਵੰਡ, ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ’ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਤੰਬਾਕੂ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣ ’ਤੇ 50,000 ਰੂਫ਼ੀਆ (ਲੱਗਭਗ 2 ਲੱਖ 84 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵੇਪਿੰਗ ਡਿਵਾਈਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ’ਤੇ 5,000 ਰੂਫ਼ੀਆ (ਲੱਗਭਗ 28,412 ਰੁਪਏ) ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀਗਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ’ਚ ਵੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿਊ ਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਨਵੰਬਰ 2023 ’ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ’ਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਏ ਐਕਸੀਡੈਂਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਖ਼ਤ ਹੋਈ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ

ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣੀ ਕੀਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ, 7 ਹਜ਼ਾਰ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਕੀਤੇ ਰੱਦ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ’ਚ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ’ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਟੈਸਟ ਵੀ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ’ਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 7 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰਵਾਸੀ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰ ਫ਼ੇਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਲੱਗਭਗ 2 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਰੂਬੀਓ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ’ਤੇ ਦਿੱਤੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੈਕਟਰੀ ਸੀਨ ਡਫ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਾਅ ’ਚ ਸਾਰੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ’ਚ ਟ੍ਰੈਫ਼ਿਕ ਨਿਯਮ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ’ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟੈਸਟ ’ਚ ਫ਼ੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲ ਗਏ।

ਡਫ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਟਰੱਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ 25 ਜੂਨ 2025 ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁਲੀਸ ਸੜਕ ’ਤੇ ਹੀ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦਾ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਟੈਸਟ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾ ਬੋਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਟਰੱਕ ਤੋਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਫ਼ੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਕੈਲੇਫ਼ੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਕਾਮਰਸ਼ੀਅਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤੀ ਕੈਲੇਫ਼ੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲਾਡੋ ਲਕਸ਼ਮੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ 5, 6 ਅਤੇ 7 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਲਾਡਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ

ਲਾਡਵਾ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਉਪ-ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸਿਵਲ) ਪੰਕਜ ਸੇਤੀਆ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੀਨਦਿਆਲ ਲਾਡੋ ਲਕਸ਼ਮੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਵਾਈਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ 5, 6 ਅਤੇ 7 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਕੈਂਪ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟਵਾਰੀ ਅਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪਿੰਡ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਐਸਡੀਐਮ ਪੰਕਜ ਸੇਤੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਡਵਾ ਅਤੇ ਬਾਬੈਨ ਬੀਡੀਪੀਓ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਗਰ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੋਵਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੇਵਾਈਸੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਐਸਡੀਐਮ ਪੰਕਜ ਸੇਤੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਲਾਡੋ ਲਕਸ਼ਮੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਲੰਬਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਕੇਵਾਈਸੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਡੇਟਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ 34,024 ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 41,816 ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ।

ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਓ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਕਰੋ: ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ

ਯਮੁਨਾਨਗਰ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਹੋਵੇ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੋਂ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ’ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਜਨਤਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ਸਿਸਟਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ 14 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਸ਼ਨ ਟੇਕਨ ਰਿਪੋਰਟ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਕਸ਼ਨ ਟੇਕਨ ਰਿਪੋਰਟ ’ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਇਸ ’ਤੇ ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੀਐਮ ਵਿੰਡੋ ’ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਹਫ਼ਤੇ ’ਚ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਡਰੈਸ ਕੋਡ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਸਿੱਕਮ ’ਚ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦਫਤਰਾਂ ’ਚ ਰਵਾਇਤੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਦੀ ਚਮਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ’ਟ੍ਰੈਡਿਸ਼ਨਲ ਵੇਅਰ ਵਰਕ ਡੇਅ’ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਚਾਈਆਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਗੰਗਟੋਕ ਤੋਂ ਇਹ ਵੱਡੀ ਖਬਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਹਰ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ’ਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਹੋਵੇਗੀ।ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਕਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗਜ਼ (ਪੀਐਸਯੂ) ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਇਰ ਉਦਾਸ ਹੈ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਬਹੁ ਵਿਧਾਵੀ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ। ਵਾਰਤਕ ਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵੀ ਸਿਰਜਕ ਹੈ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਲ ਕਦਮ ਧਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਸ਼ਾਇਰ ਉਦਾਸ ਹੈ' ਉਸਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਛਪਿਆ ਕਾਵਿ ਸੰਕਲਨ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਸਪਤਰਿਸ਼ੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਵੱਲੋਂ "ਜੇਹਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ" ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, "ਉਡਾਰੀਆਂ ਭਰਦੇ ਲੋਕ" ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, "ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਟੁੱਟਦੀਆਂ ਨਹੀਂ" ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਵੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

"ਸ਼ਾਇਰ ਉਦਾਸ ਹੈ" ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਉਸਦੀਆਂ 63 ਖੁੱਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੈਅ ਅਤੇ ਰਵਾਨੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਲੈਅ ਮੁਕਤ ਵੀ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਕਲਮ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਦਰਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਭੈਅ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸੋਚ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵਧ ਰਹੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ, ਨਾਬਰਾਬਰੀ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ, ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ, ਨਸ਼ਿਆ ਦਾ ਪਰਚਲਨ, ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਡੇਰਾਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਦਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਉਸਨੇ ਖੁਲਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਤੇ ਗੁਫਾ ਅਤੇ ਆ ਨੀ ਡੇਰੇ ਚੱਲੀਏ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ, ਜਿਸਮਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਲੁੱਟ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਉਂ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਹਰ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਜਾਗਣ, ਜੂਝਣ ਅਤੇ ਜੁੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਲਾਮਤਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਾਇਰ ਉਦਾਸ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਹਰ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਪੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸੁਝਵਾਨ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਪੰਜ ਇਸਤਰੀ ਲੇਖਕਾ ਸਮੇਤ 16 ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ 32 ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 16 ਲੇਖ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ ਹਨ।ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਧਰਮ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਅੰਕਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਫੋਕਟ ਵਹਿਮਾਂ, ਭਰਮਾਂ, ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਭਟਕ ਚੁੱਕੀ ਮਾਨਵਤਾ ਤੇ ਚੰਗੇ ਕਟਾਖਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਦਾ ਲੇਖ ੨ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥਉ, ਡਾ. ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ੨ਜਨੇਵਾ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾਂ ਦੀ ਕੌਂਸ਼ਲ ਵਿੱਚ ਔਰਤਉ, ਕਮਲ ਕੌਰ ਜੰਡਿਆਲੀ ਦਾ ੨ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜਉ, ਹਰਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਸਵਾਲਉ ਅਤੇ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ੨ਮੱਧ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂਉ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।ਏਵੇਂ ਹੀ ਗਿਆਰਾਂ ਲੇਖਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਛੀਵਾੜਾ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਨਲਾਸ, ਬਖਸੀਸ ਸਿੰਘ ਸਭਰਾ, ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਇੱਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ, ਕਰਨਲ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਹਿਸੋਵਾਲ, ਸ੍ਰ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗਾ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਕਰਨਲ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਵਲੋਂ ਮੁਲਵਾਨ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੰਕਿਤ ਹਨ।ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਗਰੂਕ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ੨ਸੋਚੁ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈਉ, ੨ਸਚਿ ਸੁਣਾਇਸੀ ਸਚਿ ਕੀ ਬੇਲਾਉ ਦੋਵੇ ਕਿਤਬਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਸਤਿ ਵਿਥਿਆ ਕੌੜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਥ ਅੱਗੇ ਮੁੜ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਵਾਦ ਉੱਠ ਖੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਸਿਰਜੋੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।ਸਾਡੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਜਾਲ ਨੇ ਜਕੜ ਲਿਆ।ਵੇਖੋ-ਵੇਖੀ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ।ਸਿੱਖ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਮਨਮੁੱਖਤਾ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ।ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ।ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਪੜਨਯੋਗ ਹਨ।ਸੰਪਾਦਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਟ੍ਰੈਕਟ ਛਾਪ ਕੇ ਵੰਡਣ ਵਰਗੀ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰੁਚਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਸ, ਉਹੀ ਕਰੇ ਵਿਨਾਸ਼

ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਰ ਸੀ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀਆਂ ਬਰਾਬਰ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜੰਗਲ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਨਵਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਾ ਰਹੇ। ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਪਹਿਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬਸ ਕੁਝ ਦਿਨ ਲਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਿਸ-ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿਤੇ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਹਾਨੀ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ ਪਰ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਮੰਤਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨੇ ਹਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਹੌਸਲਾ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਬਿੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਡਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਚੂਹਾ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਦਿਸਦਾ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰੋਂ ਚੂਹੇ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾਹ ਜਾਂਦੀ। ਚੂਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚ-ਸੋਚ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ ਕਿ ਆਪਣੀ ਫ਼ਰਿਆਦ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਾਕਤਵਰ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੂਹਾ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲੜਦੀ ਖਪਦੀ ਮਰਦੀ ਰਹੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਿੱਲੀ, ਕੁੱਤਾ, ਸੱਪ, ਇੱਲ, ਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਤੱਕ ਸਭ, ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਭੋਜਨ ਵਜੋਂ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸ਼ੇਰ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਚੂਹਿਆਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣੀ ਹੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਚੂਹਿਆਂ ਲਈ ਉਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਸਾਰੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਕਰਨਗੇ। ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਘੜੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿੱਲੀ, ਜਿਹੜੀ ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਮਨਾਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿੱਲੀ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮਾਸੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਚੂਹਿਆਂ ਨੇ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ। ਪਰ ਉਮਰ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸਣੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਸਿਆਣਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿੱਲੀ ਕੋਲ ਜਦੋਂ ਚੂਹਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਵਫ਼ਦ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਝਪੱਟਾ ਮਾਰ ਕੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਬੁਢਾਪੇ ਕਾਰਨ ਆਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਰਕੇ ਬਿੱਲੀ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨ ਆਏ ਹੋ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਰ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ? ਚਲੇ ਜਾਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਾਰ ਕੇ ਖਾ ਜਾਵਾਂਗੀ ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ, ਦੌੜ ਜਾਵੋ।

ਚੂਹਿਆਂ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬਿੱਲੀ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਬਿੱਲੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੂਹਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਸ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੂਹਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰਵਾਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋ ਚੂਹੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਬਿੱਲੀ ਠੁਕਰਾ ਨਾ ਸਕੀ ਅਤੇ ਮਿੰਨਤਾਂ-ਤਰਲੇ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੂੰਬੜੀ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੈਅ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ, ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਦਲੇ ਕੁਝ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਜੋਂ ਲੂੰਬੜੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਸੁਆਦਲੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲੈ ਕੇ ਲੂੰਬੜੀ ਦੇਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜਿੱਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ, ਬਿੱਲੀ ਦੀ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਨੇ ਬਿੱਲੀ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੰਨਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਲੂੰਬੜੀ ਦੇਵੀ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਨੂੰ ਚੂਹੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਭੋਜਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਝੱਟ ਮੰਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੀ.ਏ ਭਾਲੂ ਪਾਲ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਜਦੋਂ ਭਾਲੂ ਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਭਾਲੂ ਪਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਨੇ ਭਾਲੂ ਪਾਲ ਨਾਲ ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਉਹ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਚੂਹੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਸੁਆਦਲਾ ਗੋਸ਼ਤ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਭਾਲੂ ਪਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ ਹੋਰ ਲਾਲਚ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ, ਲੂੰਬੜ ਦੇਵੀ, ਬਿੱਲੀ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ। ਗੱਲ ਚੂਹਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਚੂਹੇ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇਗਾ ਪਰ ਬਿੱਲੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ, ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਚੂਹਾ ਬਿਰਾਦਰੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ- ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ। ਚੂਹਿਆਂ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬਿੱਲੀ ਲਲਚਾਈ ਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਚੂਹਿਆਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆਈ ਜਿਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੂੰਬੜੀ ਦੇਵੀ, ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਚੂਹਿਆਂ ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਡਰ ਗਿਆ। ਚੂਹੇ ਡਰ ਕੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੱਜ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਸਭਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਚਲਦੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੱਜੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਬਿੱਲੀ, ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਅਤੇ ਲੂੰਬੜੀ ਰਾਣੀ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਅੰਦਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਏ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ (ਜੋ ਚੂਹਿਆਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਹੀ ਸਨ) ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਚੂਹੇ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾ ਗਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਸਿੰਘਾਸਨ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੋਟੇ ਤਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਬੋਲਦਾ ਲੂੰਬੜੀ ਰਾਣੀ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦੀ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਲੱਗ ਪਈ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦ ਕਰਨ। ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਫਸਾ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਚੂਹਾ ਬਰਾਦਰੀ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਭੜਕਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਪਲਟਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀਓਂ ਲਾਹ ਕੇ ਆਪ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੈਨੂੰ ਬਿੱਲੀ ਰਾਣੀ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੁੱਤਾ ਦਾਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪੀ.ਏ. ਭਾਲੂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਆ ਗਈ। ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸਮੂਹ ਸਭਾ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਆਈ ਇਸ ਚੂਹਾ ਬਿਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀਂ ਫੜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧੰਨ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਸਕੀ। ਰਾਜਾ ਲੂੰਬੜੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੀ.ਏ. ਭਾਲੂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਲੂ ਦਾਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਫ਼ਾਈਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਲੂੰਬੜੀ ਦੇ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕੀਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲੂੰਬੜੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਸਹੀ ਜਾਪ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਚੂਹੇ ਜਿਹੜੇ ਸਭਾ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘੇਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਇਹ ਸਭ ਝੂਠੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਮਝ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਕਾਗਜ਼ੀ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਤਾਕਤਵਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਤਾਕਤਵਰ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਦੱਬੇ, ਕੁੱਚਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਵਰਗ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰੇ ਚੂਹਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਦੇ ਕੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਅੱਗੇ ਭੋਜਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰੋਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੀਮਤ

ਬੱਚਿਓ! ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਪਾਣੀ ਹਰ ਜੀਵ ਦਾ ਜੀਵਨ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਅਮੁੱਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਕੀਮਤ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਣ ਲੱਗਿਆ ਹਾਂ। ਇਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬੜਾ ਸੂਰਬੀਰ ਅਤੇ ਸਿਆਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਅਵੇਸਲਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰ, ਸਿਆਣਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁੱਝ ਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਤੋਂ ਪੀਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਮੰਗਵਾਇਆ। ਉਹ ਨੌਕਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪਿਆਲਾ ਭਰ ਪਾਣੀ ਲੈ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੀ ਰੁਕੋ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਦਸੋ ਕਿ ਇਸ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੈ?

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੱਸਣ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, " ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੀ ਕੀਮਤ ਹੈ? ਇਹ ਤਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਾਂ ਇਸ ਪਿਆਲੇ ਦੀ ਕੁੱਝ ਕੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, " ਨਹੀਂ ਜਨਾਬ! ਇਹ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਦਿਆਂਗਾ।" ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵੀ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਅਨੰਦ ਚਿੱਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਜੇ ਕੁੱਝ ਹੀ ਦਿਨ ਲੰਘੇ ਸਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਉਜਾੜ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਪਾਣੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਤਾਂ ਮਿਲਿਆ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੌੜਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤ੍ਰੇਹ ਲੱਗੀ। ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸੀ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਸੀ ਪਰ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ "ਪਾਣੀ, ਪਾਣੀ" ਪੁਕਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਛੁਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਟੋਰਾ ਕੱਢ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਆਲਾ ਭਰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲੱਗਾ। ਤ੍ਰੇਹ ਨਾਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਾਣੀ ਦੇਖ ਉਹ ਪੀਣ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਲਿਆ, "ਪਹਿਲਾ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੱਸੋ।" ਰਾਜੇ ਨੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਮਿਲਿਆ, ਮੈਂ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਇੱਕ ਪਿਆਲੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਰਾਜ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।" ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਨਾ ਦੇਵਾ ਤਾਂ ਕੀ ਕੀਮਤ ਪਾਉਗੇ?" ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, " ਮੈਂ ਜੀਵਤ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਇਸ ਪਾਣੀ ਬਦਲੇ, ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਰਾਜ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।" ਹੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਫੜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, " ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹਜ਼ੂਰ! ਇਹ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਉਸ ਦਿਨ ਵਾਲਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਪਿਆਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੈ। "ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਸੋਚ ਤੇ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, " ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋ ਕੁੱਝ ਵੀ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਵੀ ਸਮਾਂ ਦੱਸੇਗਾ।"

ਫਿਰ ਉਹ ਰਾਜ ਮਹਿਲਾਂ ਲਈ ਚਲ ਪਏ। ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਫ਼ਕੀਰ ਤੂੰਬਾ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ-

ਜੰਗਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੂਆਂ ਲਗਾਦੇ,
ਉਤੇ ਰੱਖ ਦੇ ਡੋਲ,
ਸਖੀਆ ਨਾਮ ਸਾਂਈ ਦਾ ਬੋਲ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਉਸ ਫ਼ਕੀਰ ਪਾਸ ਰੋਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਫ਼ਕੀਰ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੋ।"ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜੰਗਲ ਸਮੇਤ ਨਵੇਂ ਖੂਹ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਤਾਜਾ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਸਕੇ।ਹੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਓ! ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਅਮੁੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ ਪਾਣੀ ਮੁਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਪਾਣੀ ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਅਮੁੱਲ ਦੇਣ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਮ ਹੈ।

ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ

ਕੁਲਵੰਤ ਕੋਲ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਆ ਗਿਆ ਜੋ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਬੜੀ ਹੀ ਬਾਰੀਕੀ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਸੈਲੋ ਟੇਪ ਨਾਲ ਇਉਂ ਜੋੜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਅਸਲੋਂ ਦੋਫ਼ਾੜ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਚੱਲੇ? ਕੁਲਵੰਤ ਵਰਗੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਕੋਈ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਦੇ ਪਰ ਉਸ ਵਰਗੇ ਚਤੁਰ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੂਨਾ ਲਗਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਉਂਝ ਵੀ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਵੀ ਬੜੇ ਕੰਮ ਸਾਰਦਾ ਹੈ। ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੋਡਾ, ਵੀਹ ਦੀ ਨਮਕੀਨ, ਵੀਹ ਦੀ ਛੋਟੀ ਕੋਲਡ ਡਰਿੰਕ, ਵੀਹ ਦੀ ਪਾਲਕ ਦੀ ਗੁੱਛੀ, ਵੀਹ ਦਾ ਗੰਨੇ ਦਾ ਰਸ, ਵੀਹ ਦੀ ਸ਼ਿਕੰਜਵੀ, ਵੇਟਰ ਨੂੰ ਵੀਹ ਦੀ ਟਿੱਪ ਜਾਂ ਚੌਕ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਕਸ਼ਣਾ। ਭਾਵ, ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਵੀ ਅਰਥ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੋਫ਼ਾੜ ਹੋਏ ਨੋਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਸ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਣ ਲੱਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਚਲਾ ਸਕੇ।

ਅੱਜ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਰੇਹੜੀ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਸਬਜ਼ੀ ਲਈ ਜੋ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਸੌ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਣੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਦੇਖ ਬਿਨਾਂ ਭਾਅ ਕੀਤਿਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਸੌ ਦੇ ਦੋ ਨੋਟ ਅਤੇ ਇਕ ਉਹੀ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਪਰਸ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ। ਅੱਗੋਂ ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਵੀ ਪਾਰਖੂ ਸੀ। ਉਸ ਝੱਟ ਹੀ ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਦਾ ਕਾਨ ਫੜ ਲਿਆ। ਬੋਲਿਆ, "ਬਾਊ ਜੀ, ਯੇਹ ਬੀਸ ਕਾ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗਾ, ਦੂਸਰਾ ਦੀਜੀਏ।"

"ਕਿਉਂ? ਕਿਆ ਹੂਆ ਇਸਕੋ...?" ਕੁਲਵੰਤ ਅਣਜਾਣ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

"ਯੇਹ ਤੋ ਬਾਬੂ ਜੀ ਟੂ ਪੀਸ ਹੈ," ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵੀਹ ਦਾ ਨੋਟ ਵਾਪਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਅੱਛਾ! ਦਿਖਾਓ!! ਪਤਾ ਨੀ ਕਿਸ ਨੇ ਦੇ ਦੀਆ... ਚਲੋ। ਭਈ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਤੋਂ ਅਬ ਪਾਂਚ ਸੌ ਕਾ ਹੀ ਹੈ।" ਕੁਲਵੰਤ ਆਪਣੀ ਚਲਾਕੀ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਜਿਹਾ ਪਾਉਂਦਾ ਬੋਲਿਆ।

"ਕੋਈ ਬਾਤ ਨੀ ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਆਪ ਪਾਂਚ ਸੌ ਕਾ ਦੇ ਦੀਜੀਏ। ਮੈਂ ਅੱਸੀ ਦੇਤਾ ਹੂੰ।" ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਕੁਲਵੰਤ ਹੁਣ ਭਾਅ ਕਰਨ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਚਲ ਚਾਰ ਸੌ ਲੈ ਲਾ। ਵੀਹ ਦਾ ਇਹ ਨੋਟ ਮੁੜ ਉਸ ਦੇ ਪਰਸ ਵਿਚ ਜਾ ਟਿਕਿਆ। ਉਹ ਹੁਣ ਅਗਲੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਬੜੀ ਹੀ ਭੈਂਜਲ ਗਰਮੀ ਸੀ ਅੱਜ। ਦੁਪਿਹਰ ਤੱਕ ਪਾਰਾ ਛਿਆਲੀ ਡਿਗਰੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸੀ। ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਵੀ ਗਰਮ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਗਰਮੀ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਗਾਹਕ ਵੀ ਕੁਲਵੰਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਐਵੇਂ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਏ.ਸੀ. ਵੀ ਸਮਝੋ ਬੇਬਸ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਘੜੀ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ, ਹਾਲੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਹੀ ਵੱਜੇ ਸਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਦੁਕਾਨ ਅੱਠ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਇਕ ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਅੱਜ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਸੀ। ਸੋ ਉਸ ਸੋਚਿਆ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚਲੋ ਅੱਜ ਜਲਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਘਰ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਰੈਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਘਰੇ ਭਾਪਾ ਜੀ ਨਾਲ ਠੰਢੀ ਬੀਅਰ ਪੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਘਰੇਲੂ ਮਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ, ਦੁਕਾਨ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ।ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਠੇਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਛੇ ਬੀਅਰਾਂ ਲੈ ਚਲਦਾ ਹਾਂ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਚੱਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਠੇਕੇ ਜਾ ਕੇ ਬੀਅਰ ਦਾ ਰੇਟ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਸੌ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਛੇ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਸੱਤ ਸੌ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਬਣੇ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਨੋਟ ਦੀ ਖਲਾਸੀ ਲਈ ਇਹ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਜਾਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਰਸ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪੰਜ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ, ਇਕ ਦੋ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਅਤੇ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਨੋਟ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਾਊਂਟਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਦਿਓ ਜੀ, ਛੇ ਬੀਅਰਾਂ, ਇਕਦਮ ਠੰਢੀਆਂ।"

ਬੀਅਰਾਂ ਫਰਿੱਜ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੀਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ ਪਰ ਕੈਸ਼ ਕਾਊਂਟਰ ਉਪਰ ਬੈਠੇ ਕਾਰਿੰਦੇ ਨੇ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਮੋੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਵੀਰ ਜੀ ਵੀਹ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨੋਟ ਦਿਓ।" "ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਇਹਨੂੰ ਭਾ'ਜੀ..." ਕੁਲਵੰਤ ਬੋਲਿਆ। "ਪਾਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜੀ ਵਿਚੋਂ। ਲਿਆਓ, ਛੇਤੀ ਕਰੋ। ਨਾਲੇ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਆ ਜਾਓ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਵੀ ਭੁਗਤਾਉਣੇ ਨੇ," ਕਾਰਿੰਦਾ ਬੇਰੁਖ਼ੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ। ਦਾਲ ਨਾ ਗਲੀ ਵੇਖ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਦਸਾਂ-ਦਸਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨੋਟ ਕੱਢ ਕੇ ਕਾਰਿੰਦੇ ਨੂੰ ਫੜਾਏ ਅਤੇ ਬੀਅਰਾਂ ਕਾਊਂਟਰ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਪਰਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ ਤੇ ਗੱਡੀ ਘਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੋਰ ਲਈ।ਦਰਅਸਲ ਗੱਲ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪਾਟੇ ਨੋਟ ਨਾਲ ਉਹ ਠੱਗਿਆ-ਠੱਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਠੱਗੀ ਦਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਲਵੇ ਕਿਸ ਤੋਂ...। ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿਚ ਅੱਗੋਂ ਲਾਲ ਬਤੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਬਰੇਕ ਲਗਾ ਲਈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ। ਏਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਮੰਗਤੇ ਨੇ ਆ ਕੇ ਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਕੁਲਵੰਤ ਲਾਈਟਾਂ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੇ ਕਦੇ ਵੀ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿਉਂ ਨਾ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਨੋਟ ਇਸ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਾਲੇ ਪੁੰਨ੍ਹ ਨਾਲੇ ਫਲੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਗੱਡੀ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹ ਵੀਹਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਉਸ ਮੰਗਤੇ ਵੱਲ ਵਧਾਇਆ। ਮੰਗਤੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਅਸੀਸ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਉਸ ਮੰਗਤੇ ਨੇ ਝੱਟ ਹੀ ਨੋਟ ਮੋੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਨੀ ਚਲਣਾ ਸਰਦਾਰ ਜੀ... ਜੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨੀ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਡ ਸਵਾਈਪ ਕਰ ਦਿਓ।" ਮੰਗਤੇ ਨੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਕਾਰਡ ਸਵਾਈਪ ਮਸ਼ੀਨ ਕੱਢਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਫੜਾ ਇਧਰ ਨੋਟ, ਹੋਇਆ ਸਵਾਈਪ ਦਾ, ਥੋਡੇ ਨਖ਼ਰੇ ਨੀ ਮਾਣ।" ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਾ ਲਿਆ। ਲਾਈਟ ਹਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗੱਡੀ ਤੋਰ ਲਈ। ਉਹ ਮੰਗਤੇ ਦੀ ਪਾਰਖੂ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਚੇਤੰਨ ਤੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ। ਬਸ ਇਕ ਓਹੀ ਹੀ ਹੈ ਜੋ...। ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਆਂਡਿਆਂ ਦੀ ਭੁਰਜੀ ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਭਾਪਾ ਜੀ ਰੋਟੀ ਜ਼ਰਾ ਲੇਟ ਖਾਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਬੀਅਰ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਨ੍ਹਾ ਕੇ ਆਇਆ। ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ।"

ਇਕ-ਇਕ ਬੀਅਰ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਪੀ ਲਈ ਸੀ। ਭਾਪਾ ਜੀ ਕੁਝ ਲੋਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਕੁਲਵੰਤ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਦੇਖ ਬਈ ਪੁੱਤਰਾ, ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਬੂਟਾ ਤੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਿੰਜਿਆ ਸੀ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵੱਧੇ-ਫੁੱਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਛਾਂ ਮਾਣੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹੈਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੁਲਵੰਤ ਹੁਣ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਖਲੋਤਾ ਰੁੱਖੜਾ ਹਾਂ... ਪਤਾ ਨੀ ਕਦੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਛੱਲ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਏ। ਤੂੰ ਬਸ ਇਕ ਖਿਆਲ ਰੱਖੀਂ...। ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਰੀਂ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਕੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰੀਂ ਪੁੱਤਰਾ...।" ਭਾਪਾ ਜੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਕ ਨਾਲ ਕੁਲਵੰਤ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਝੰਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਵੀਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਨੋਟ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਪਾ ਜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਪੀਤੀ ਬੀਅਰ ਜਿਵੇਂ ਲੱਥ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਅੱਚਵੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬੇਮਨ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ। ਉੱਸਲਵੱਟੇ ਲੈਂਦੇ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਨੀਂਦ ਆਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਾ। ਸਵੇਰੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਦਾਰ ਜੀ ਦਾ ਅੱਜ ਭੋਗ ਹੈ। ਭਾਪਾ ਜੀ ਤੋਂ ਨੀ ਜਾ ਹੋਣਾ, ਗੋਡਾ ਦੁੱਖਦੈ। ਮੇਰੇ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਪਏ ਨੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ। ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਜਾ ਆਉਣਾ ਭੋਗ ਉੱਤੇ। ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਐ, ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ।"

"ਚੰਗਾ ਜਾ ਆਊਂਗਾ," ਕੁਲਵੰਤ ਬੋਲਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਦਾਰ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਮਿੰਟੂ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹੀ ਸੱਭ ਨੂੰ ਪਹਿਲੋਂ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾ ਲਈਏ ਮਿੰਟੂ, ਫੇਰ ਲੰਗਰ ਛਕ ਲਵਾਂਗੇ।" ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਮਿੰਟੂ ਨੂੰ ਜੱਫ਼ੀ ਵਿਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ। ਅੰਦਰ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਰਾਗੀ ਵੈਰਾਗਮਈ ਸ਼ਬਦ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਲਵੰਤ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਲੱਗਾ। ਕਣੱਖ਼ੀਆਂ ਤੱਕਦਿਆਂ, ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਉਹੀ ਵੀਹ ਰੁਪਈਆਂ ਦਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਬੁਲਾ ਉਹ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਣਾਂ-ਮੂੰਹੀਂ ਬੋਝ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਲਵੰਤ ਹੁਣ ਹਲਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਾਠਕ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ ਕਿ ਲੇਖਕ ਕਹਿਣਾ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਲਵੱਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਜ ਇਕ ਕਠਿਨ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਦਰ-ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ' ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਂਕੇ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼- ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼- ਬਿਹਾਰ- ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਹਿੰਦੀ ਇੱਕੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚਲੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਤੋਂ ਸੱਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਿਠ ਕੇ ਪਾਠ ਕਰਦਿਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਠਕ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੇ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਲੇਖਨ ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਬੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਵੀ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਿੰਦਾ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉੱਤਰਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਵੀ ਸਰਵੇਸਵਰ ਦਿਆਲ ਸਕਸੈਨਾ- ਕੁੰਵਰ ਨਾਰਾਇਣ- ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ- ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾਰੀ- ਕਾਤਿਆਇਨੀ- ਸ਼੍ਰੀਪਕਾਸ਼ ਸ਼ੁਕਲ ਅਤੇ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਯਥਾਰਥ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਕਸੈਨਾ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਸਮਰਪਣ- ਹੱਸਿਆ ਜੋਰ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ- ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਨਾ ਹੱਸਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਰੋਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੰਵਰ ਨਾਰਾਇਣ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਹੁਣ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ' ਮੁੜ ਆਉਣ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਕੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ' ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ' ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ' ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਕੁਝ ਗੁਰ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਾਨ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦੱਸੇ' ਗੌਰ ਤਲਬ ਹੈ। ਤਿਵਾਰੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਕਿਤਾਬਾਂ- ਔਰਤ ਦੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਰਾਹੀਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਨਿਤ ਦੇ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਤਿਆਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਅਜੇਤੂ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤੇਰਾ ਭਲਾ' ਮਨੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਦਿਤਾ ਕਾਰਜ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੀ ਸੋਚ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਗਤੀ ਤੋਂ ਅਭਿਜ ਦਸੀ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਸ੍ਰੀਪਕਾਸ਼ ਸ਼ੁਕਲ ਅਤੇ ਨੀਰਜ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਨਦੀ ਆਤਮਾ- ਇਕ ਵਚਨ' ਅਤੇ 'ਉੱਗਦੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ' ਪੜ੍ਹਨ ਯੋਗ ਹਨ।

'ਘਾਹ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਝੁਕ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪੰਨਾ 14

'ਜੇ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ
ਹੋ ਕੇ ਪਰਤਾਂਗਾ।'
ਪੰਨਾ 20

'ਬੋਰੀ ਵਿਚ ਬੰਨ ਕੇ ਪੱਲੀ ਵਿਚ ਢਕ ਕੇ-
ਕੁਝ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਥੱਲੇ- ਕੁਝ ਟੁੱਟੇ ਗਮਲਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ-
ਰੱਖ ਦਿਓ ਕਿਤਾਬਾਂ।'
ਅਤੇ
'ਕੋਈ ਝਪਟੇਗਾ ਪਾਸਬੁੱਕ ਤੇ ਕੋਈ ਲੱਭੇਗਾ ਲਾਕਰ ਦੀ ਚਾਬੀ-
ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕਣਗੇ ਖੇਤ- ਕੋਈ ਲੱਭੇਗਾ ਗੱਡੇ ਹੋਏ ਸਿੱਕੇ,
ਪੰਨਾ 44

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਰੇਸ਼ ਸਕਸੈਨਾ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਪਾਣੀ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ- ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ' ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ-

'ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਨ
ਮੱਛੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀ ਹੈ
ਆਦਮੀ ਦੀ ਜਾਨ ਕਿੱਥੇ
ਵੱਸਦੀ ਹੈ ਦੋਸਤੋ।'
ਪੰਨਾ 37

'ਕੁਝ ਲੋਕ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਦਿਮਾਗ਼ ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ—।'
-ਪੰਨਾ 38

ਲੇਖਕ ਅਸ਼ੋਕ ਵਾਜਪੇਈ- ਰਾਜੇਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ- ਪਵਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਲੇਸ਼ ਰਘੂਵੰਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ'- ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤੇ'- ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਹੈ- ਗੱਲਾ- ਸੁੰਦਰੀਓ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵਾਜਪੇਈ ਉਹਨਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਬਚਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਕੁਝ ਗੈਰਤ ਬਚੀ ਹੈ। ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ਕਵਿਤਾ ਸੱਚ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਕੋਈ ਭੁੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ- ਪੈਸੇ ਬਚਾਉਂਦੀ- ਜੋੜਦੀ ਧੀ- ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੋਹਕ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਵਿਤ੍ਰੀ ਰਘੂਵੰਸ਼ੀ।

'ਜੇ ਬਚ ਸਕਿਆ ਤਾਂ
ਉਹੀ ਬਚੇਗਾ ਉਹ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ
ਜੋ ਬਜੁਰਗਾਂ ਦੇ ਕੋਲ
ਬਹਿਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਤਰਾਉਂਦਾ।'
ਪੰਨਾ 53

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲੋਕ ਧਨਵਾ- ਅਰੁਣ ਕਮਲ- ਮਦਨ ਕਸ਼ਿਅਪ- ਅਨਾਮਿਕਾ- ਬਦਰੀ ਨਾਰਾਇਣ- ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਅਤੇ ਮਣੀ ਮੋਹਨ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਚੇਨਈ ਵਿਚ ਕੋਇਲ- ਰੇਸ਼ਮਾ- ਨਵੇਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ- ਸਿਪਾਹੀ ਤੇ ਭਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰ- ਔਰਤ- ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ- ਮਾਂ ਦਾ ਗੀਤ- ਉਹ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ- ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ- ਲੀਲਾ- ਇਸ ਲਈ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਰੀਲੀ ਕੋਇਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾ ਰੇਸ਼ਮਾ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਨੁਹਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਵਿਤਾ ਨਵੇਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ- ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਡਰ ਇੰਨਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਿਖਾਰੀ ਉਸ ਤੋਂ ਭੀਖ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਾਮਿਕਾ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਥਨ ਦਾ ਫਰਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਮਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਇਕ ਸੰਤੁਸਟੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਆਲਮ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ਅਤੇ ਮਣੀ ਮੋਹਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ- ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

'ਇਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ
ਕੁਝ ਵੀ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ
ਪਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਤੋਂ
ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ ਭਿਖਾਰੀ।'
ਪੰਨਾ 93

'ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ
ਤਿੰਨੋ ਲੋਕ- ਦਸੋ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ- ਉਪਰ ਚਿੜੀਆਂ-
ਥੱਲੇ ਬਨਸਪਤੀਆਂ-
ਮਹਾਨੰਦਾ ਤੇ ਮੇਘਨਾ-
ਧੁੱਪਾਂ ਤੇ ਛਾਵਾਂ।'
ਪੰਨਾ 134

ਅਨੁਵਾਦਕ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਵੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੰਗਲੇਸ਼ ਡਬਰਾਲ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਾ ਅਤੇ ਆਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਵਰਣਮਾਲਾ' ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਹੋਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਫੁਟਪਾਥਾਂ ਤੇ ਵਿਕਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਵੀ ਆਤਮਾ ਰੰਜਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ 'ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਜਾ- ਰਸਤੇ ਅਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ' ਵਿਚ ਅਸੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਾਂ- ਰਸਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ- ਉਨਾਂ ਹੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਕੁਝ ਪੰਕਤੀਆਂ-

'ਅ ਨਾਲ ਅਨਾਰ ਅ ਨਾਲ ਅਮਰੂਦ
ਪਰ ਲਿਖਣ ਲਗਦਾ ਹਾਂ ਅ ਨਾਲ ਅਨਰਥ ਅ ਨਾਲ ਅੱਤਿਆਚਾਰ।'
ਪੰਨਾ 72

'ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਐਨਕਾਂ ਲਿਆ ਦੇ
ਜੋ ਫੁਟਪਾਥ ਤੇ ਵਿਕਦੀਆਂ ਹਨ।'
ਪੰਨਾ 74

'ਲਗਾਤਾਰ
ਲਗਾਤਾਰ ਲੱਭ ਰਹੇ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ
ਤਾਂ ਕਿ ਹੋ ਸਕੀਏ ਤਾਕਤਵਰ।'
-ਪੰਨਾ 154

ਜੇਕਰ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਂਕੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਸਾਹਿਤਕਾਰ- ਗ਼ਜ਼ਲਗੋ- ਸੰਪਾਦਕ- ਅਨੁਵਾਦਕ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤ੍ਰੈ-ਮਾਸਿਕ ਮੈਗ਼ਜੀਨ 'ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ' ਵੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿਦਤ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੱਥਲੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਭਵਿਖ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਕੌਂਕੇ ਅਜੇਹੇ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੂਚਕ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਏ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਕੁੱਝ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਸ਼ੂਗਰ ਹੌਲੀ- ਹੌਲੀ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖ਼ਰਾਬੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਸੋਜ ਆਉਣਾ: ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ ਸੋਜ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਅਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ, ਪੈਰਾਂ, ਗਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਲੱਤਾਂ ਜਾਂ ਚਮੜੀ ਦਾ ਨੀਲਾ ਜਾਂ ਜਾਮਣੀ ਹੋਣਾ: ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਠੰਢ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਚਮੜੀ ਨੀਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਨੀਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ 'ਬਲੂ ਟੋ ਸਿੰਡਰੋਮ' ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹਨ।

ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ: ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ: ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਜਾਂ ਜਲਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਲੀਵਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਿਊਸ਼ਨ

ਇਹ ਦੌਰ ਵੀ ਨਵਾਂ-ਨਵਾਂ ਚੱਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਬਕ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨੇੜੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕੋਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸਬਕ ਦੀ ਦੁਹਰਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਟਿਊਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਮਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੜੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪੁੱਤਰ ਬਿਨਾਂ ਟਿਊਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਖ਼ੂਬ ਖੇਡਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਸਬਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਅਗਲੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਭ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਜੁਆਇਨ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਆ ਕੇ ਇਸ ਕਸਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਮਗਰ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਦਾ ਅਸਰ ਅਮਨ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਵੀ ਪਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਰੈੱਡ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਣ ਪਿਆ। ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪਿਆ। ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਰਕ, ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਸਬਕ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਕਾਪੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਲਿਆਉਣ, ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ, ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਡਰ, ਰੈੱਡ-ਲਾਈਨ ਦੀ ਘਰਬਰਾਹਟ ਨੇ ਅਮਨ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਹ ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉੱਪਰ ਖ਼ਰਚਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ/ਮਾਡਲ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਦਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਨੰਬਰ ਲੱਗ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ। ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਮਾਡਲ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸਟਾਫ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਹਫ਼ਤੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਕਾਗਜ਼ਾਂ/ਮਾਡਲਾਂ/ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਬੇਫਜ਼ੂਲੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟੋਰ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਅਮਨ ਨੂੰ ਇੰਜ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਮਾਏ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਹਨਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਵੀ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ-ਵਰਕ ਮਿਲਦੇ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ, ਟੈਸਟ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ, ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਬਕ, ਘਰ ਦਾ ਸਬਕ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਉਲਝਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਕੋਲ ਖੇਡਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਚਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਟਿਊਸ਼ਨ ਰਖਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਮਨ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਖਿਸਕ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਅਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਟਿਊਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣੀ ਸਗੋਂ ਟਿਊਸ਼ਨਾਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਅਧਿਆਪਕ। ਹੁਣ ਅਮਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣੀ ਪਈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਬੇਫਜ਼ੂਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਵਰਕ, ਵੱਧ ਅੰਕ ਲੈਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕਾਰਨ ਅਮਨ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਰੱਟੇ ਮਾਰਦਾ, ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਟਿਊਸ਼ਨ, ਫਿਰ ਦੂਜੀ ਤੇ ਫਿਰ ਤੀਜੀ, ਰਾਤ ਗਈ ਨੂੰ ਘਰ ਆਉਂਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਨੇ ਅਮਨ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਮਨ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਐਸਾ ਜਾਲ ਵਿੱਛ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੱਟ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਸਦਾ-ਖੇਡਦਾ ਅਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਸੂਲ, ਹੱਸਣਾ-ਖੇਡਣਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਊਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਅੱਜ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਮਨ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਨੇ ਬਹਾਨੇ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਰਮਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਉੱਤੇ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਮਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੌਖੇ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਏ ਜਾਂਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਝੱਟ ਅਮਨ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ-ਡੁੱਲ੍ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਖੇਡਦਾ। ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਾ। ਕੋਈ ਟਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਝੰਜਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਵਧਣ-ਫੁੱਲਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਉਹ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਅਮਨ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਮਝ ਗਏ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਸਮਝਾਂਗੇ ? ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਖੋਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਟੇਟਸ ਸਿੰਬਲ ਵੱਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ? ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ਸੀਪ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਓ.ਟੀ.ਟੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਚੌਪਾਲ ਤੇ ਇਕ ਫ਼ਿਲਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਸੀਪ। ਤਾਸ਼ ਦੀ ਬਾਜੀ ਸੀਪ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਇਹ ਇਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੁਖ ਸਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਇਹ ਇਕ ਐਸੀ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾ ਦਾ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਣ ਜਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਧਨਾਡ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਵੇ ਚਾਲਾਂ ਚਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾ ਸਦਕਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਰਾਹੀ ਫ਼ਿਲਮਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਚੰਗਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਵਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਫ਼ਿਲਮ ਫਾਰਮਰ ਸਟੂਡੀਓ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਬਣੀ ਫ਼ਿਲਮ ਸੀਪ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਜੀਤ ਜ਼ਹੂਰ ਨੇ ।ਫ਼ਿਲਮ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਵੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਜੀਤ ਜ਼ਹੂਰ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਅਦਾਕਾਰ ਮਹਾਂਵੀਰ ਭੁੱਲਰ,ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ,ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭੰਗੂ,ਸੋਨਪ੍ਰੀਤ ਜਵੰਦਾ, ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਰਣੌਤ , ਨਗਿੰਦਰ ਗਾਖਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਬੈਂਸ, ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾ,ਗੁਰਿੰਦਰ ਮਕਨਾ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਅਤਰੀ।ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਤਰੁਣ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ।ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫ਼ਿਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਓ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਭੁੱਲਰ ਤੋਂ ਜਿਹੜਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਇਕ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਤਾਸ਼ ਦੀ ਬਾਜੀ ਸੀਪ ਖੇਡਣ ਲਈ।ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਧੰਦਿਆ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਆ ਜੁੜ ਬੈਠਦੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀਪ ਦੀ ਬਾਜੀ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲੇ ਉਹ ਅਪਣਾ ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦੇ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਧਰਮੀ ਫੌਜੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਅਦਾਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ) ਅਤੇ ਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਅਦਾਕਾਰ ਮਹਾਵੀਰ ਭੁੱਲਰ)ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਦ ਗਿਰਦ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬੁਣੀ ਗਈ ਹੈ।ਦੋਵੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਯਾਰ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡੇ ,ਜਵਾਨ ਹੋਏ ਤੇ ਫਿਰ ਇਕੱਠੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ,84 ਵੇਲੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਵੀ ਦੋਵਾਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਝ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੱਗੇ ਲੱਗ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ।ਪਿੰਡ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜੀ ਗਿੰਦਰ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਵੀ ਪੱਕੇ ਆੜੀ ਹੁੰਦੇ । ਆਪਣੀ ਪੱਕੀ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਲਈ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਤਾਸ਼ ਦੀ ਬਾਜੀ ਖੇਡਣ ਲਈ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੁੰਦੀ।ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਗਿੰਦਰ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀਪ ਦੀ ਬਾਜੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀ ਹਰਾ ਸਕਿਆ।

ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਛਿੰਦੀ (ਅਦਾਕਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ) ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਜੋ ਮਾਪਿਆ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ।ਜਿਸ ਦਾ ਫੌਜੀ ਬਾਪ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ । ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਗਭਰੂ ਜਵਾਨ ਛਿੰਦੀ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡਿਆ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਕਦੋਂ ਸਮੈਕ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀ ਲਗਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸਮੈਕ ਚਿੱਟਾ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾ, ਸਧਰਾਂ ਤੇ ਉਮੰਗਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰਦਿਆਂ ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਧਸਦਾ ਹੀ ਚਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ।ਛਿੰਦੀ ਦਾ ਦੋਸਤ (ਅਦਾਕਾਰ ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾਂ) ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਐਸੀ ਲੱਤ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ।ਇਕ ਦਿਨ ਛਿੰਦੀ ਦਾ ਦੋਸਤ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡ ਕੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਣ ਵੱਲ ਮੁੜ ਆਵੇ।ਪਹਿਲਾ ਤਾਂ ਦੋਵੇ ਦੋਸਤ ਡਰਦੇ ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਊ ਕੇਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਐਸੇ ਠੱਗ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫਸ ਜਾਣ ਜੋ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਨੋਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਨਾਲੇ ਤੇ ਲੁਟਦੇ ਨੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵੀ ਕਰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਫਿਰ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਕੇ ਛਿੰਦੀ ਦਾ ਦੋਸਤ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਛਡ ਈ ਆਉਂਦਾ।ਓਧਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਚੁਨਣ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਪਰ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਤਕੀ ਵੀ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ(ਅਦਾਕਾਰ ਨਗਿੰਦਰ ਗਾਖਲ) ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ(ਅਦਾਕਾਰ ਸੋਨਪ੍ਰੀਤ ਜਵੰਦਾ) ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ।ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਿਰਾ ਤੋਂ ਇਹ ਖਾਹਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਦੌਲਤ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਵਾਧੂ ਹੈ ਹੀ ਪਰ ਜੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚੀ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੌਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਾਕਤ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਚਾਹੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹੀ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀ ।ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਕ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਖਰਾਬ ਹੋਵੇਗਾ,ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ,ਝਗੜੇ ਵਧਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜੋ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣੀ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਵਾਲੀ ਉਹ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ । ਸੋ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਕ ਹੱਲ ਕੱਢਦੇ ਉਹ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੰਜ਼ੂਰ ਨਹੀ ਉਹ ਸਰਪੰਚੀ ਜਿੱਤ ਕੇ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ । ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀ ਹੁੰਦੇ ।ਫਿਰ ਸਾਰਿਆ ਦੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ।ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡ ਸੀਪ ਦੀ ਬਾਜੀ ਤੇ ਸਰਵਸੰਮਤੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਕ ਨੂੰ ਚੁਨਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆ ਦੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਸੀਪ ਦੀ ਬਾਜੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਜਿੱਤ ਗਿਆ ਸਰਪੰਚੀ ਉਸ ਦੀ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦਿਨ ਮਿੱਥ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ।ਗਿੰਦਰ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਦੀ ਜੋੜੀ ਪਿੰਡ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਸੋਨਪ੍ਰੀਤ ਜਵੰਦਾ) ਦੀ ਜੋੜੀ ਆਪਣੀ ਸਰਪੰਚੀ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਜੋ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀਪ ਦੀ ਬਾਜੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ।ਬਾਜੀ ਜਿੱਤਨ ਲਈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਲਚ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਕਿਵੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਯਤਨ ਉਹ ਕਰਦੇ । ਕੀ ਬਾਜੀ ਗਿੰਦਰ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਹੀ ਜਿਤਦੇ ਜਾਂ ਉਹ ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਕੀ ਛਿੰਦੀ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡ ਪਾਉਂਦਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲਈ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇਖਣੀ ਪਏਗੀ। ਫ਼ਿਲਮ ਸੀਪ ਇਕ ਆਮ ਮਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾ ਕਾਮੇਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ।ਇਹ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬਣੀ ਵਧੀਆ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅਦਾਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਿੱਗਜ ਅਦਾਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ ਅਤੇ ਮਹਾਂਵੀਰ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰਾ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ ਖਾਸ ਕਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਰਣਜੋਤ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਕਲਾਕਾਰ ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਰਣੌਤ ਨੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਅਦਾਕਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਛਿੰਦੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਿਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ।ਅਦਾਕਾਰਾ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਬੈਂਸ ਜਿਸ ਦੀ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਅਦਾਕਾਰਾ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਛਿੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ ਨੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ।ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਬਾਕੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਏ ਹਨ ।ਬੇਸ਼ਕ ਫ਼ਿਲਮ ਸੀਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰੀਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦੀ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਥੋੜੀ ਮੱਧਮ ਲੱਗਦੀ।ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਨਹੀ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਕਲਾਈਮੈਕਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਰੌਚਕ ਬਣਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਫ਼ਿਲਮ ਸੀਪ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬਣੀ ਵਧੀਆ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਾ ਚਲਾਏ ਜਾਣ:ਕਾਰਨੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ ,5 ਨਵੰਬਰ (ਵਿੰਕਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾ) : ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਾ ਚਲਾਉਣ।ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1987 ਵਿੱਚ ਰੀਗਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖੁੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਟਰੇਡ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਤੋਂ ਖਿਝ ਕੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ’ਤੇ ਵਾਧੂ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਟੈਕਸ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੌਰਾਨ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ’ਤੇ 10 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧੂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ 9 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ਪਹੁੰਚੀ ਟੈਸਲਾ ਦੀ ਬਿਨਾ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰ

ਬੁਕਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਐਲਨ ਮਸਕ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਟੈਸਲਾ ਦੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰੂਗ੍ਰਾਮ ’ਚ ਦਸਤਕ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਟੈਸਲਾ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਐਂਬੀਐਂਸ ਮੌਲ ’ਚ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਆਟੋਨਾਮਸ ਮਾਡਲ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ। ਇਸ ’ਚ ਬਿਨਾ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਫੀਚਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਬਿਨਾ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੈਨੂਅਲ ਮੋਡ ’ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਾਰ ਐਂਬੀਐਂਸ ਮੌਲ ਦੇ ਮੇਨ ਗੇਟ ਦੇ ਕੋਲ ਗਰਾਊਂਡ ਫਲੋਰ ’ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੈਲਫੀ ਪੁਆਇੰਟ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਮੌਲ ’ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਾਹਕ ਇਸ ਹਾਈਟੈਕ ਗੱਡੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਇਸ ਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿਚਵਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਟੈਸਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਖੂਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ’ਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਕਾਰ ਦੇ ਇੰਟੀਰੀਅਰ, ਟੱਚਸਕਰੀਨ ਡਿਸਪਲੇਅ ਅਤੇ ਆਟੋ ਪਾਇਲਟ ਡੈਮੋ ਵਾਲੇ ਵੀਡੀਓ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜਰ ਆਏ। ਇਹ ਟੈਸਲਾ ਕਾਰ ਮਾਡਲ ਵਾਈ ਵੇਰੀਏਂਟ ਹੈ ਜੋ ਫੁੱਲ ਸੈਲਫ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ।

ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਚੂੜਚੰਦਪੁਰ ’ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਢੇਰ

ਇੰਫਾਲ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਚੂੜਚੰਦਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈਂਗਲੇਪ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਖਾਨਪੀ ਪਿੰਡ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ’ਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸੰਗਠਨ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕੁਕੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਆਰਮੀ (ਯੂ.ਕੇ.ਐਨ.ਏ.) ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਹ ਹੱਤਿਆ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਤੇ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ’ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਚਾਰ ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਤੜਕੇ ਇਕ ਖੁਫੀਆ ਸੂਚਨਾ ’ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਅਭਿਆਨ ਦੌਰਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਚੂੜਚੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 80 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛਮੀ ਖਾਨਪੀ ਪਿੰਡ ’ਚ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਟੁੱਕੜੀ ’ਤੇ ਬਿਨਾ ਉਕਸਾਵੇ ਦੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਤੇ ਯੂ.ਕੇ.ਐਨ.ਏ. ਦੇ ਆਰਮਡ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ’ਚ ਚਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਢੇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਭਿਆਨ ਹਾਲੀਆ ਯੂ.ਕੇ.ਐਨ.ਏ. ਦੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਹੱਤਿਆ, ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣਾ ਤੇ ਖੇਤਰ ’ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੇਕਸੂਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ, ਸਾਰੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਤੇ ਸੂਬੇ ’ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਤੇ ਅਸਾਮ ਰਾਈਫਲਸ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 25 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਇਕ ਨਵੰਬਰ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ੌਜ ਤੇ ਅਸਾਮ ਰਾਈਫਲਸ ਨੇ ਮਨੀਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ’ਚ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਥੌਬਲ, ਟੈਂਗਨੌਪਾਲ, ਖੁਗਾ, ਕੇਇਬੁਲ, ਤੁੋਂਗਲਾਓਬੀ ਮਾਖਾ ਲੇਈਕਾਈ, ਕੇਈਰਾਓ ਵਾਂਗਖੇਮ ਕਾਕਚਿੰਗ, ਬਿਸ਼ਨੂਪੁਰ, ਇੰਫਾਲ ਵੈਸਟ ਤੇ ਇੰਫਾਲ ਈਸਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ’ਚ ਸਹੀ, ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ’ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਾਂਝੇ ਅਭਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

ਮੋਦੀ ਨੇ 10 ਸਾਲ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼, ਹੁਣ ਕਰ ਰਹੇ ‘ਡਿਜੀਟਲ ਗੱਲਬਾਤ’: ਕਾਂਗਰਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਵਿੰਕਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾ) : ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ‘ਡਿਜੀਟਲ ਗੱਲਬਾਤ’ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੈਰਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਭਾਜਪਾ-ਜੇਡੀ(ਯੂ) ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗੱਠਜੋੜ (ਐਨਡੀਏ) ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਦੀ ‘ਮੇਰਾ ਬੂਥ, ਸਭਸੇ ਮਜਬੂਤ’ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਤਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਮੇਸ਼ ਨੇ ਐਕਸ ’ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ, ’ਭਾਜਪਾ-ਜੇਡੀ(ਯੂ) ਸਰਕਾਰ ਦੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ’ਚ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ 103 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ

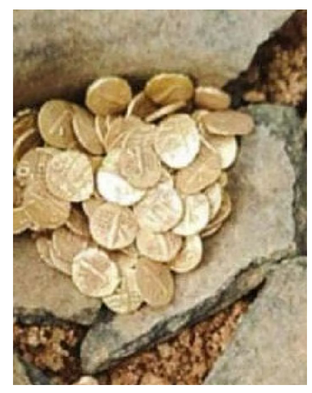

ਤਿਰੂਵੰਨਮਲਾਈ , 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿਰੂਵੰਨਮਲਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਵਵਾਡੂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਮਿਲੇ ਹਨ। 3 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਕੋਵਿਲੂਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚੋਂ 103 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੋਲੂਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 103 ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਲ ਸਮਰਾਟ ਰਾਜਰਾਜਾ ਚੋਲਨ ਤੀਜੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬਿਹਾਰ ਜਾਂਦੇ ਟਰੱਕ ਤੋਂ 17 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਬਰਾਮਦ

ਲਖਨਊ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਦੇ ਬਲੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੈਰੀਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ 17 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਲਿਜਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਪੁਲਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਓਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 3 ਅਤੇ 4 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਸ਼ਤ ਦੌਰਾਨ, ਬੈਰੀਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਨੇ ਸ਼ੋਭਾਛਾਪਰਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ੰਕਰ ਨਗਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਟੀਮ ਨੇ ਗੱਡੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੋਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਟਰੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਚੰਦਨ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ (32) ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਖਪੁਰਾ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜਨੌਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਦਵ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਬਿਹਾਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਪੁਲਸ ਨੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਲਿਜਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਾਬ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 16.75 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਿਖਰਲੇ 1 ਫ਼ੀਸਦੀ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ’ਚ 62 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ : ਰਿਪੋਰਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਵਿੰਕਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਾ) : ਜੀ 20 ਦੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ 1 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵਿੱਚ 2000 ਤੋਂ 2023 ਭਾਵ 23 ਸਾਲਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 62 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਜੋਸੇਫ ਸਟਿਗਲਿਟਜ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਅਸਮਾਨਤਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਅਸਮਾਨਤਾ ਬਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਜੀ 20 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੈਤੀ ਘੋਸ਼, ਵਿੰਨੀ ਬਾਇਨਿਮਾ ਅਤੇ ਇਮਰਾਨ ਵਾਲੋਦੀਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਸਿਖਰਲੇ 1 ਫੀਸਦੀ ਨੇ 2000 ਅਤੇ 2024 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕੁੱਲ ਨਵੀਂ ਦੌਲਤ ਦਾ 41 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 1 ਫੀਸਦ ਮਿਲਿਆ।ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਕੁੱਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਲੋਬਲ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਉੱਚ-ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੁੱਝ ਘਟਿਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2000 ਅਤੇ 2023 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ 1 ਫੀਸਦੀ ਨੇ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ 74 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ‘ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰਲੇ 1 ਫੀਸਦੀ ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਿਆਦ (2000-2023) ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 62 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 54% ਹੈ।’

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਅਤਿਅੰਤ ਅਸਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਚੋਣ ਹੈ। ਇਹ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਉਲਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੀ20 ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ।’

ਰਿਪੋਰਟ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀ-ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੰਟਰਗਵਰਨਮੈਂਟਲ ਪੈਨਲ ਔਨ ਕਲਾਈਮੇਟ ਚੇਂਜ ਦੀ ਤਰਜ਼ ’ਤੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੈਨਲ ਔਨ ਇਨਇਕੁਐਲਿਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨੀਤੀ-ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕੀ ਜੀ 20 ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ’ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ’ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੱਤ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ’2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਲਗਪਗ ਰੁਕ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਲਟ ਗਈ ਹੈ। 2.3 ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਮਿਆਨੀ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਭੋਜਨ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਅੱਧੀ ਆਬਾਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1.3 ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਬ੍ਹ-ਖਰਚੇ ਵਾਲੇ ਸਿਹਤ ਖਰਚਿਆਂ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।’

ਐਸ.ਆਈ.ਟੀ.ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਡਾ.ਪ੍ਰਵੀਨ ਸੋਨੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਛਿੰਦਵਾੜਾ (ਐਮਪੀ) , 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 24 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ’ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਖੰਘ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਸਿਟ) ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਸੋਨੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਸੋਨੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ’ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੀਮਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ

ਖੰਘ ਦੀ ਦਵਾਈ ’ਕੋਲਡ੍ਰਿਫ’ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਐਸਆਈਟੀ ਮੁਖੀ ਜਤਿੰਦਰ ਜਾਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਸੋਨੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜੋਤੀ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਛਿੰਦਵਾੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਾਰਸੀਆ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜੋਤੀ ਸੋਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਕਫ ਸਿਰਪ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੰਘ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੱਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੰਘ ਦੀ ਦਵਾਈ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਸ਼੍ਰੇਸਣ ਫਾਰਮਾ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਸਨ ਫਾਰਮਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜੀ. ਰੰਗਨਾਥਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਤੀਸ਼ ਵਰਮਾ, ਕੈਮਿਸਟ ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਰਾਜੇਸ਼ ਸੋਨੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਸੌਰਭ ਜੈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਹੜ੍ਹ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ 6 ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ

ਪੰਚਕੂਲਾ ,5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਨੇ ਸਾਲ 2025 ਦੇ ਮਾਨਸੂਨ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਟਿਊਬਵੈਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਜੁਲਾਈ 2025 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ, 2025 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਊਰਜਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਸਿਆ ਕਿ ਜੁਲਾਈ, 2025 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਜਨਵਰੀ, 2026 ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾ, ਅਗਸਤ 2025 ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਫਰਵਰੀ, 2026 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, 2025 ਦੇ ਬਿੱਲ ਜੂਨ, 2026 ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਲਗਭਗ 7.10 ਲੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖਪਤਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਯੂਐਚਬੀਵੀਐਨ ਅਤੇ ਡੀਐਚਬੀਵੀਐਨ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਟਿਊਬਵੈਲ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਦੇਰੀ ਅਧਿਭਾਰ (ਲੇਟ ਪੇਮੈਂਟ ਸਰਚਾਰਜ) ਨਹੀਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਆਮ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮਾਂ ’ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਰਥਕ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਣ।

ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੇਵਾ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਮਜਬੂਤੀਕਰਣ : ਅਨਿਲ ਵਿਜ

ਸਦਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰਾਂਗ ਵਾਟਰ ਡਰੇਨੇਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕੰਮ

ਅੰਬਾਲਾ , 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਲ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਜਬੂਤੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਵਿਜ ਅੱਜ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਨਵੀਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਏਸੀ ਬੱਸਾਂ ਲੋਕਲ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ’ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਅਨਿਲ ਵਿਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਲ ਬੱਸ ਸੇਵਾ ਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦੇ ਹੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਬਹਾਲ ਕਰਾਈ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 25 ਬੱਸਾਂ ਅੰਬਾਲਾ ਸ਼ਹਿਰ, ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਤੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਏਸੀ ਬੱਸਾਂ ਹਨ, ਕੁੱਝ ਛੋਟੀ ਬੱਸਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਛੋਟੇ ਰੂਟਾਂ ’ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਕਰਦੀਆ ਹਨ। ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਦਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੈਂਟ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਟ੍ਰਾਮ ਵਾਟਰ ਡ੍ਰੇਨੇਜ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਮੰਜੂਰੀ ਮਿਲਣ ’ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਸਦਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟ੍ਰਾਮ ਵਾਟਰ ਪਾਇਪ ਲਾਇਨ ਪੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਾਕੀ ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾ ਨਾਲ ਸਟ੍ਰਾਮ ਵਾਟਰ ਪਾਇਪ ਲਾਇਨ ਪੁਆਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਵਿਜ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਡਿਫੇਂਸ ਕਲੋਨੀ ਤੱਕ ਡ੍ਰੇਨੇਜ ਸਿਸਟਮ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਹੋਇਆ ਮਹਾਦੇਵ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਐਪ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 5 ਨਵੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਮਹਾਦੇਵ ਔਨਲਾਈਨ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਰਵੀ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਦਸੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਦੁਬਈ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਟਰਪੋਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈੱਡ ਕਾਰਨਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲੰਬਿਤ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਰਵੀ ਨੂੰ 45 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਨੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੂਏਈ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਗੀ ਲਈ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਈਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਵੀ ਉੱਪਲ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰਿਹਾ। ਹੁਣ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਯੂਏਈ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਸਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਲ ਯੂਏਈ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਣਦੱਸੀ ਜਗ੍ਹਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ

ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ

ਜਿਵੇਂ : ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਰਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਕੁਰਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਰਹੇ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਦਿਨ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਬੁਰਸ਼ ਕਰੋ। ਬੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅੱਗੇ ਘੁਮਾਓ ਅਤੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਪਲੇਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਕੇ ਟਾਰਟਾਰ ਵਿਚ ਬਦਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਰਮ ਦੰਦਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬੁਰਸ਼ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਓ। ਸਖ਼ਤ ਦੰਦਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬੁਰਸ਼ ਬੇਸ਼ੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਭੁਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਮਿੱਠਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਖਾਓ। ਫਲ ਜਿਵੇਂ ਸੇਬ, ਗੰਨਾ, ਅਮਰੂਦ ਆਦਿ ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਧੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਦੰਦ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਹਰ 6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਖਾਓ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮਸੂੜਿਆਂ, ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁੱਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਖਾਈਏ, ਕੀ ਨਾ ਖਾਈਏ

ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦਾ ਚੋਲੀ-ਦਾਮਨ ਦਾ ਸਾਥ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰੁੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਖਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੌਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੌਸਮ ਅਨੁਾਰ ਭੋਜਨ ਲੈਣਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਕਿਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਕੀ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਕੀ ਖਾਈਏ... : ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਨੂੰ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਰੁੱਤ ਦਾ ਸੰਧੀਕਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਮੌਸਮ ਵਧੀਆ ਠੰਢਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਵਿਚ ਮੌਸਮ ਕੁਝ ਗਰਮ ਜਿਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬਦਲਦੇ ਮੌਸਮ ਦਾ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਕਣਕ, ਚੌਲ, ਛੋਲੇ, ਜੌਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹਜ਼ਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਿਵੇਂ ਮਠਿਆਈ, ਦਹੀਂ, ਪਿੱਠੀ (ਦਾਲਾਂ) ਤੋਂ ਬਣੇ ਵੜੇ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ।

ਗਰਮੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਕੀ ਖਾਈਏ... :ਗਰਮੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਮਾ ਸ਼ਕਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਖਾਣਾ ਹਜ਼ਮ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਮਾ ਕਿਰਿਆ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਭੋਜਨ ਲੈਣਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਘੱਟ ਭੋਜਨ ਖਾਓ। ਗਰਮੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਦਹੀਂ, ਖੰਡ, ਦੁੱਧ, ਲੱਸੀ, ਸ਼ਰਬਤ, ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ, ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਗਰਮੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤ ਲਿ ਆ , ਮਸਾਲੇਦਾਰ, ਖੱਟਾ, ਖਾਰਾ ਭੋਜਨ ਨਾ ਕਰੋ।

ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਕੀ ਖਾਈਏ... : ਇਹ ਵੀ ਵਰਖਾ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਦਾ ਸੰਧੀਕਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਦਲਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਗਲਾ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਖੰਘ, ਜ਼ੁਕਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਦੀ ਰੁੱਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਵੀ ਇਸ ਲਾਇਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੰਢ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਦੁੱਧ, ਗੰਨਾ, ਕਣਕ, ਮੂੰਗੀ, ਚੌਲ, ਮਿਸ਼ਰੀ, ਖੰਡ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢੇ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਮਸਾਲੇ ਅਤੇ ਖਟਾਸ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ।

ਸਰਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਕੀ ਖਾਈਏ... : ਸਰਦੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਮੌਸਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਮਾ ਸ਼ਕਤੀ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਖਾਓ ਉਹ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਘਿਓ, ਦੁੱਧ, ਮਠਿਆਈ, ਮੱਖਣ, ਮੱਕੀ, ਜਵਾਰ, ਬਾਜਰਾ ਸਭ ਪੱਤੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਸਭ ਰਸ ਭਰੇ ਫਲ, ਸੇਬ, ਗੰਨਾ, ਕਣਕ, ਤਿਲਕ, ਗੁੜ, ਕਸਤੂਰੀ, ਗਾਜਰ ਦਾ ਹਲਵਾ, ਜਲੇਬੀ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੂਪ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਕਸਰਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ, ਤਾਂ ਕਿ ਜੋ ਖਾਧਾ ਹੈ, ਉਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਠੰਢੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ, ਲੱਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕਰੋ।

ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਵੀ ਹੈ ਆਲੂ

ਆਲੂ ਉਂਜ ਤਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ ਪਰ ਆਲੂ ਬਾਰੇ ਅਕਸਰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਲੂ ਖਾਓਗੇ ਤਾਂ ਮੋਟੇ ਹੋ ਜਾਓਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਖਾਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪਕਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਲੂ ਅਕਸਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ,

ਚਿਪਸ, ਵੈਫਰਸ, ਆਲੂ ਦੇ ਪਾਪੜ, ਪਰਾਉਂਠੇ, ਆਲੂ ਵਾਲੇ ਸਮੋਸੇ, ਆਲੂ ਭੁਜੀਆ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਹੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਲੂ ਤੇਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਮੋਟਾਪਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਲੂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਜਾਂ ਭੁੰਨ ਕੇ ਖਾਧਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਆਲੂ ਦੇ ਕਈ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਓ ਜਾਣੀਏ :

ਆਲੂ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ6, ਆਇਰਨ ਅਤੇ ਕਾਪਰ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਲੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਬਾਲ ਕੇ ਜਾਂ ਭੁੰਨ ਕੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਵਜ਼ਨ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗਾ। ਵਜ਼ਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਲੂ ਨੂੰ ਫ੍ਰਾਈ ਜਾਂ ਡੀਪ ਫ੍ਰਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਆਲੂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਫੈਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਲੂ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਆਲੂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਲੂ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਹਜ਼ਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਹਾਜ਼ਮਾ ਸਿਸਟਮ ਠੀਕ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਲੂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਾਲੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਲੂ ਦੇ ਸਲਾਈਸ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰਗੜਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜੂਸ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕੱਚੇ ਆਲੂ ਦਾ ਜੂਸ ਅਲਸਰ, ਐਸਿਡਿਟੀ ਅਤੇ ਲਿਵਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਬਲੇ ਆਲੂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੈਲੋਰੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 100 ਗ੍ਰਾਮ ਉੱਬਲੇ ਆਲੂ ਵਿਚ 66 ਕੈਲੋਰੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ

ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਮੂੰਗਫਲੀ ਜਿੰਨੀ ਸੁਆਦਲੀ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਓਨਾ ਹੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਮੁੱਖ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮੀਨੋ ਐਸਿਡ ਲਾਈਜ਼ੀਨ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਫਾਈਬਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਚੁਰਟਡ ਫੈਡ, ਮੋਨੋ ਸੈਚੁਰੇਟਿਡ ਫੈਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੋਲੀਆਣ, ਸਚੁਰੇਟਿਡ ਫੈਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਥਾਇਆਮੀਨ, ਰਾਈਬੋਫਲੇਵਿਨ, ਨਾਇਸੀਨ, ਪੈਂਟੋਥੀਨਿਕ ਐਸਿਡ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ6, ਆਇਰਨ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਫਾਸਫੋਰਸ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਿਮਾਗ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ

ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਬੀ3 ਦਿਮਾਗ਼ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਠੀਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ3 ਸਾਡੀ ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੂਡ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਐਂਟੀ-ਆਕਸੀਡੈਂਟ ਕਾਫ਼ੀ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੱਤ ਰਿਜ਼ਵੇਰਟਰਾਲ ਨਾਮਕ ਰਸਾਇਣ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਿਲ ਸੰਬੰਧੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੇ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਗ਼ੈਰ ਕਿਸੇ ਵਰਜਿਸ਼ ਦੇ ਅਥਲੀਟ ਵਰਗਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ ਨੂੰ ਛਿਲਕਾ ਰਹਿਤ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਕਮੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ

ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਮਾਂ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ 12 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਂ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ (ਫੋਲੇਟ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਸੰਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ 12 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ 400 ਮਾਈਕ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਨੀਮੀਆ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਖੋਜ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ 240 ਮਾਈਕ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਜ਼ਨ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਕਮੀ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੇ ਉੱਚ ਸਰੋਤ ਹਨ ਕਣਕ ਦੇ ਆਟੇ ਦਾ ਬੂਰਾ, ਹਰੀਆਂ ਪੱਤੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਸੰਗਤਰੇ ਦਾ ਰਸ ਆਦਿ। ਹਰੀਆਂ ਪੱਤੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਪਕਾਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਕੇ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕੇ।

ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਰੱਖੋ ਸੰਭਾਲ ਕੇ

ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਕੁਦਰਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਯੁਰਵੇਦ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ: ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਦੁੱਧ, ਗਾਜਰ, ਔਲਾ, ਪਪੀਤਾ, ਸੰਗਤਰਾ ਅਤੇ ਪੁੰਗਰੇ ਅਨਾਜ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਨ ਕਰੋ। ਮਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਵੇ। ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਧੀ ਚਮਚ ਭੁੰਨੀ ਹੋਈ ਸੌਂਫ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਰੀ ਨੂੰ ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਬੂੰਦ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਹਿਦ ਵਿਚ ਇਕ ਬੂੰਦ ਪਿਆਜ਼ ਦਾ ਰਸ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕਾਜਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਓ।

ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿੱਲੇ ਹੱਥ ਦੋਵਾਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਫੇਰੋ।

ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਤੇਲ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਚਮਚ ਗਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ, ਅੱਧਾ ਚਮਚ

ਸ਼ੱਕਰ ਅਤੇ ਦੋ ਪੀਸੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦਾ ਚੂਰਨ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਲਓ। ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨੁਸਖ਼ਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਐਨਕ ਦੇ ਵਧਦੇ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯੋਗ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੂਖਮ ਕਿਰਿਆ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਤ੍ਰਿਫਲਾ ਚੂਰਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਿਉਂ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਛਾਣ ਕੇ ਪੀਓ ਅਤੇ ਉਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਧੋਵੋ। ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਹਿਦ ਜਾਂ ਗੁਲਾਬ ਅਰਕ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਆਸਨ ਹਨ ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸਰਵਾਂਗਾਸਨ, ਮਤਿਆ ਆਸਣ, ਪੱਛਮੋਤਾਨ ਆਸਣ, ਮੰਡੂਕ ਆਸਣ, ਸ਼ਸ਼ਾਕਾਸਨ, ਸੁਪਤ ਵੱਜਰਾਸਨ ਆਦਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰੋ। ਯੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ੁੱਧੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਿੱਖ ਲਓ ਜਿਵੇਂ ਜਲਨੇਤੀ, ਦੁਗਧਨੇਤੀ ਅਤੇ ਘ੍ਰਿਤਨੇਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਚਮਤਕਾਰੀ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਹਨ, ਜੋ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਭ੍ਰਸਿਕਾ, ਅਨੁਲੋਮ ਵਿਲੋਮ, ਭ੍ਰਾਮਰੀ ਅਤੇ ਓਮ ਧਵਨੀ ਆਦਿ।

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਯੋਗਿਕ ਸੂਖਮ ਕਸਰਤ ਨੇਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ-ਹੇਠਾਂ ਕਰਨਾ, ਗੋਲਾਕਾਰ ਘੁਮਾਉਣਾ, ਤ੍ਰਾਟਕ ਕਿਰਿਆ, ਹੱਥ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਘੁਮਾਓ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਹੁੰ ਤੇ ਰੱਖੋ। ਗਰਦਨ ਨਾ ਘੁਮਾਓ। ਬਸ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਘੁਮਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਘੁਮਾਓ। ਹਰ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਆਰਾਮ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਲਓ। ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਦਬਾਅ ਨਾ ਪਾਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਰਦ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਧਦਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ-ਕੀ ਖਾਈਏ, ਕੀ ਨਾ ਖਾਈਏ

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਣਾ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਲਈ ਤਾਂ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਵਧਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ, ਮੈਦਾ, ਲਾਲ ਮੀਟ, ਕੋਲਡ ਡ੍ਰਿੰਕਸ, ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਆਦਿ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ :

ਮੀਟ, ਚਿਕਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮੱਛੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਅੰਡੇ ਦੇ ਪੀਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਾਨ, ਕ੍ਰੈਬਸ ਆਦਿ ਸੀ-ਫੂਡ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ।

ਵਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਾਂਸ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।

ਪਨੀਰ, ਮੱਖਣ, ਕ੍ਰੀਮ, ਚੀਜ਼ ਤੇ ਤਲੇ ਹੋਏ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਾ ਲਓ।

ਮੈਦੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਇੰਸੁਲਿਨ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਾਈਬਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਲਕੋਹਲ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਾ ਕਰੋ।

ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੇ ਆਟੇ ਤੇ ਬ੍ਰੈੱਡ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤੜੀਆਂ ਚੋਂ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਸੋਇਆ ਦੇ ਬਣੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਿਵੇਂ ਸੋਇਆ ਆਟਾ, ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਤੇਲ ਤੇ ਮੱਕੀ ਦਾ ਤੇਲ ਆਦਿ ਦਿਲ ਲਈ ਚੰਗੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਫਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਛਿਲੜ ਸਮੇਤ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਛਿਲੜਾਂ ਵਿਚ ਪੈਕਟਿਨ ਫਾਈਬਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਧਨੀਆ, ਮੇਥੀਦਾਨਾ ਤੇ ਕੜ੍ਹੀਪੱਤਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਦਰਕ ਤੇ ਲਸਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਕਸਰਤ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਰੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਮੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਚੰਗੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਐਚ.ਡੀ.ਐਲ. ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰੋ।

ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਅਜ਼ਮਾਓ ਇਹ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖੇ

ਸੁੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੋਲ ਮਟੋਲ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਪਿਚਕਣ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਚਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੇਕਅਪ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲੋਕ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਘਰੇਲੂ ਨੁਸਖਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਅਤੇ ਮੋਟੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਐਲੋਵੇਰਾ ਜ਼ੈਲ: ਐਲੋਵੇਰਾ ਜ਼ੈਲ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਲਈ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਪੀਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਿਪਕੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਲੋਵੇਰਾ ਜ਼ੈਲ ਨੂੰ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਮਸਾਜ ਕਰੋ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਉਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇਗਾ।

ਸੇਬ ਦਾ ਪੇਸਟ: ਸੇਬ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਨੈਚੁਰਲ ਗੁਣ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਫਤੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲ ਅਤੇ ਫੁੱਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੇਸਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਬ ਨੂੰ ਬਰੀਕ ਪੀਸ ਲਓ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਲਓ। ਰੋਜ਼ ਇਸ ਪੇਸਟ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਰਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇਗਾ।

ਮੇਥੀ ਦਾਣਾ: ਮੇਥੀ ਦਾਣੇ ਵਿੱਚ ਐਂਟੀ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਟਾਮਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਪਈਆਂ ਬਰੀਕ ਲਾਈਨਾਂ ਨੂੰ ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕਿਨ ਵਿੱਚ ਕਸਾਅ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਥੀ ਦਾ ਪੇਸਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਿਉਂ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਲਾਓ।

ਗੁਲਾਬ ਜਲ ਅਤੇ ਗਲਿਸਰੀਨ- ਗੁਲਾਬ ਜਲ ਸਿਰਫ ਫਟੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਇਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕਸਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਲਾਬ ਜਲ ਅਤੇ ਗਲਿਸਰੀਨ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਇਸ ਪੇਸਟ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਕੇ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਧੋ ਲਓ।

ਖੂਬ ਪਾਣੀ ਪੀਓ-ਮੋਟੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੂਬ ਨੀਂਦ ਲਓ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਪੀਓ। ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੱਠ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀਓ। ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਸੌਣ ਅਤੇ ਅੱਠ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦਾ ਅਸਰ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇਗਾ।

ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਨਿੰਗ ਕਰੋ ਦੂਰ

ਦਹੀਂ, ਹਲਦੀ ਅਤੇ ਨਿੰਬੂ-ਦੋ ਵੱਡੇ ਚਮਚ ਦਹੀਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੂੰਦਾਂ ਨਿੰਬੂ ਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਚੁਟਕੀ ਹਲਦੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਟੈਨਿੰਗ ਹੋਈ ਸਕਿਨ ਉੱਤੇ 10 ਤੋਂ 15 ਮਿੰਟ ਲਈ ਲਗਾਓ। ਫਿਰ ਸਿੰਪਲ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਲਓ। ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੈਨਿੰਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ।

ਟਮਾਟਰ, ਪਪੀਤਾ ਤੇ ਗਲਿਸਰੀਨ-ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਪੀਤੇ ਵਿੱਚ ਟਮਾਟਰ ਦਾ ਗੁੱਦਾ ਤੇ ਗਲਿਸਰੀਨ ਮਿਲਾ ਕੇ ਟੈਨ ਹੋਏ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਲਾ ਲਓ। ਇਸ ਪੇਸਟ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾਲ ਸਕਿਨ ਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਪੈਕ ਧੂਪ ਦੀਆਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਿਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸਕਿਨ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਏਗਾ।

ਦੁੱਧ, ਮਲਾਈ ਅਤੇ ਗਲਿਸਰੀਨ-ਇਸ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਟੈਨਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾਪਣ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਕਿਨ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਲਾਈ ਵਿੱਚ ਗਲਿਸਰੀਨ ਮਿਲਾ ਕੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗਓ ਇਸ ਨਾਲ ਸਕਿਨ ਦਾ ਗਲੋ ਵੀ ਵਧੇਗਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਕਿਨ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ।

ਲੱਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਆ-ਦੋ ਚਮਚ ਲੱਸੀ ਵਿੱਚ ਦਲੀਆਂ ਭਿਓਂ ਲਓ। ਫਿਰ ਇਸ ਪੇਸਟ ਨਾਲ 10 ਮਿੰਟ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਮਸਾਜ ਕਰੋ। ਟੈਨਿੰਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਲੱਸੀ ਸਕਿਨ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਦਲੀਆ ਕਲੀਜਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਚਿਹਰੇ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇੰਝ ਰੱਖੋ ਧਿਆਨ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੰਗ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਅਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਗੰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਟਿਪਸ :

*ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਵੋ। ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਨੂੰ ਸਾਫ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਰੱਖੋ।

* ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਨੇਲ ਪੇਂਟ ਰੀਮੂਵਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨੇਲ ਪੇਂਟ ਨੂੰ ਮਿਟਾਓ। ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੁੰਆਂ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨੇਲ ਪੇਂਟ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

*ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ 15 ਮਿੰਟ ਲਈ ਰੱਖੋ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੂੰਦਾਂ ਤੇਲ ਅਤੇ ਨਮਕ ਦੀਆਂ ਪਾਓ।

*ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਬਰੱਸ਼ ਨਾਲ ਰਗੜ ਕੇ ਸਾਫ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਸਕਰਬ ਨਾਲ ਮਸਾਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਧੋਵੋ।

* ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਾਫੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਛੋਟਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਦਗੀ ਭਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

* ਆਪਣੇ ਨਹੁੰ ਨੂੰ ਨੇਲ ਫਈਬਰ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰੋ। ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।

ਇਹ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੁਨੀਆ ਹੈ : ਕਿਆਰਾ

ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ 'ਫਗਲੀ' ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ 'ਐੱਮ ਐੱਸ ਧੋਨੀ : ਦਿ ਅਨਟੋਲਡ ਸਟੋਰੀ' ਤੋਂ ਮਿਲੀ। ਅੱਜ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਆਰਾ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਵੀ 'ਕਬੀਰ ਸਿੰਘ' ਅਤੇ 'ਗੁੱਡ ਨਿਊਜ਼' ਆਦਿ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੀ ਕਿਆਰਾ ਇਸ ਸਾਲ ਵੈੱਬ ਫਿਲਮ 'ਗਿਲਟੀ' ਅਤੇ ਫਿਲਮ 'ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਅਮ' 'ਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਨੰਬਰ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਅੱਗੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 'ਲਕਸ਼ਮੀ ਬੰਬ', 'ਇੰਦੂ ਕੀ ਜਵਾਨੀ', 'ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ' ਅਤੇ 'ਭੂਲ-ਭੁਲੱਈਆਂ' ਹਨ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਕਿਆਰਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਇੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ :

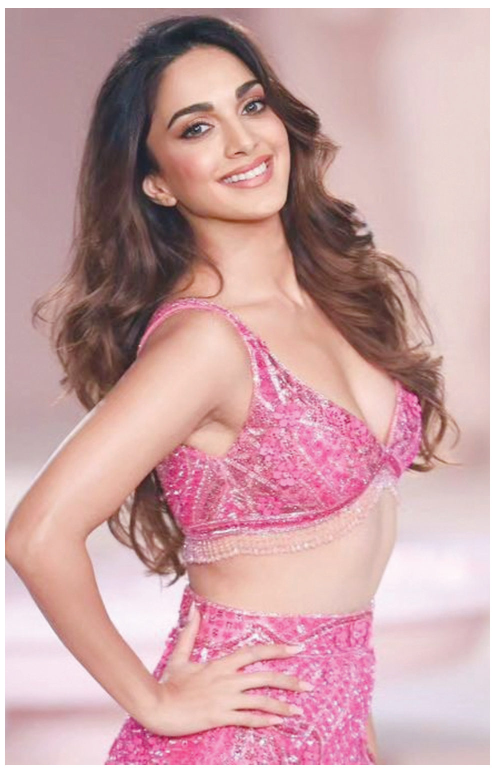

× ਅੱਜ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਹਰੇਕ ਵੱਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅੱਗੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਡ੍ਰੀਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੋਵੇਗਾ ?

– ਸੰਜੇ ਲੀਲਾ ਭੰਸਾਲੀ ਅਤੇ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੁਫਨੇ ਦੇ ਸੱਚ ਹੋਣ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ।

× ਕੀ ਬਤੌਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਤੁਸੀ ਵੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ?

–ਬਿਲਕੁਲ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਇੰਝ ਹੋਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੁਨੀਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

× ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ?

–ਜੇ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕਾਲ ਜਾਂ ਮੈਸੇਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮੈਂ ਖੁਦ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਸਲ 'ਚ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਐਨਰਜੀ ਨੂੰ ਦੋ ਗੁਣਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

× ਅਭਿਨੈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ-ਕੀ ਪਸੰਦ ਹੈ ?

–ਮੈਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੇਂਟਿੰਗ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਟ੍ਰੈਵਲਿੰਗ ਦਾ ਵੀ ਜਨੂੰਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਸਕਾਂ।

× ਖੁਦ 'ਚ ਕੀ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

–ਕਈ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਅ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੀ। ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਮੈਨੇਜਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਂ ਇੱਕ 'ਹੋਮਬਰਡ' (ਘਰ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ) ਹਾਂ।

× ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਕਿਹੜੇ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ?

– ਰਿਤਿਕ ਰੋਸ਼ਨ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ 'ਕਹੋ ਨਾ ਪਿਆਰ ਹੈ' ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੈਨ ਬਣ ਗਈ।

ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ : ਜਿਮੀ ਸ਼ੇਰਗਿਲ

ਅਭਿਨੇਤਾ ਜਿਮੀ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਸੋਨੀ ਲਾਈਵ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਸ਼ੋਅ 'ਯੋਰ ਆਨਰ' ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੇ ਸ਼ੋਅ 'ਕਯੋਦੋ' ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਰੀਮੇਕ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਮੀ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼

× 'ਰੰਗਬਾਜ ਫਿਰ ਸੇ' ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਲੱਗ ਰਿਹੈ ?

– ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਫਿਲਮ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਲਈ ਕਰੀਬ 100 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਜੀਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

× ਕਿਸੀ ਅਡਾਪਟਿਡ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਦਬਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

– ਅਡਾਪਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਦਲਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਥੋਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਆਂ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜੱਜ ਇਥੋਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਲੱਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

× ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜੱਜ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰਿਹਾ ?

– ਇਸ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪਰਵਾਰ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੰਮ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆਦਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਤਦਾਰ ਕਿਰਦਾਰ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਿਰਦਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਾ ਆਇਆ।

× ਜੱਜ ਬਣਨ ਦੇ ਲਈ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ?

– ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੇ ਕੁਝ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਬੇਹੱਦ ਸਖਤ ਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕੀ ਪਹਿਨ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਮੈਂ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਮਾਹੌਲ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਣਗੇ। ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਮੂਡ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਬੇੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਰਾਈ ਦਾ ਪਹਾੜ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ।

× ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਰੱਖਿਆ ?

– ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਂ ਕੰਮ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਚਲਦਾ ਹਾਂ।

× ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਿੰਨੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ ?

–ਹਾਲੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੈਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ 33 ਫੀਸਦੀ ਕਰੂਅ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੈਨੇਟਾਈਜ਼ ਕਰ ਕੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ, ਘਰੋਂ ਖਾਣਾ ਲੈ ਜਾਣਾ। ਅਸੀਂ ਐਕਟਰ ਹਾਂ। ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਦੀ ਡਿਮਾਂਡ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁੱਕੀ-ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ

ਬਾਲੀਵੁਡ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਦਾਕਾਰਾ ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ

ਕਾਫੀ ਐਕਟਿਵ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਲੀਵੁਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਮਲਿਕਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 'ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਆਫ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀਰੋ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਟ ਸੀਨ ਕਰਾਂਗੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਿਮਾਂਡ ਪੂਰੀ ਕਰਾਂਗੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਿਮਾਂਡ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਵਜਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ'। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮਲਿਕਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਬੁਆਏਫ੍ਰੈਂਡ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਛੱਡ ਕੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਵਾਪਿਸ ਚਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਦਾ ਜਨਮ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1976 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਤੇ ਮਾਡਲ ਹੈ। ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖਵਾਸ਼ (2003) ਅਤੇ ਕਤਲ (2004) ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪਰਦੇ ਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਰਵੱਈਏ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਮਲਿਕਾ ਸ਼ੇਰਾਵਤ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਰ ਸਫਲ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮ 'ਪਿਆਰ ਕੇ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟਸ'(2006) ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਜਿਸ ਫਿਲਮ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ 'ਆਪ ਕਾ ਸਰੂਰ ਦ ਰਿਅਲ ਲੌਵਰ ਸਟੋਰੀ', 'ਵੈਲਕਮ'(2007) ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਇਨਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਪਾਰਕ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ। ਇਨਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਡਬਲ ਧਾਮਲ'(2011) ਵਰਗੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜੋ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਲਈ ਕਰਾਸਓਵਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫੈਸ਼ਨ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ : ਡਾਇਨਾ ਪੇਂਟੀ

ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਫਿਲਮ 'ਕਾਕਟੇਲ' ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਐਕਟਿੰਗ ਦੇ ਲਈ ਵਾਹਵਾਹੀ ਖੱਟਣ ਵਾਲੀ ਡਾਇਨਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ਿੱਦਤ' ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪਿਆਰ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਡਾਇਨਾ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਸਟਾਈਲ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਾ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਰਾਏ ਜਾਨਣ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਇਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ :

× ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਟਾਈਲ ਪਸੰਦ ਹੈ ?

– ਮੈਨੂੰ ਹਲਕੇ ਰੰਗ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਨਾ, ਉਸ 'ਚ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦਾਇਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂ। ਮੇਰੇ ਸਟਾਈਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਟਿਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ।

× ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਸਨਲ ਸਟਾਈਲ 'ਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਆਏ ਹਨ ?

–ਮੇਰੇ ਸਟਾਈਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੇਰਾ ਸਟਾਈਲ ਕਲਾਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਸੰਦ ਹਨ, ਜੋ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦਾਇਕ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਟਾਈਲ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਟਾਈਲ, ਨਵੇਂ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੰਗ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਤੇ ਇਹ ਬੜਾ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਕੰਫਰਟ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਹੀ ਹਾਂ।

× ਕਿਸ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿੱਥ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਤੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

– ਕਈ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸ਼ਨ ਨਿਯਮ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਉਦੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਨੂੰ ਮਿਕਸ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸਹੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਪੜੇ, ਬਨਾਵਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸ਼ਨ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੈਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕਦਮ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ-ਢੰਗ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਪਹਿਨਣਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਮੈਟਲਸ ਨੂੰ ਮਿਕਸ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਸੋਨਾ ਤੇ ਚਾਂਦੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਟਾਈਲ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ।

× ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

– 'ਦਿ ਪਰਾਸੋਲ' (ਟੌਪ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਕਰਟ)। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿ 60, 60, 70 ਅਤੇ 80 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਆਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਲੱਕ ਵਾਲੀ ਜੀਨ, ਮੌਮ ਜੀਨ, ਚੌੜੀਆਂ ਬਾਹਾਂ, ਪਰ ਪਰਾਸੋਲ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ।

× ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ਿੱਦਤ' ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਦੱਸੋ ?

– ਇਹ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਡਰਾਮਾ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਸ਼ੁੱਧ, ਗਹਿਰਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਟਾਈਪ ਦੀ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੋਹਿਤ ਰੈਨਾ, ਰਾਧਿਕਾ ਮਦਾਨ ਅਤੇ ਸਨੀ ਕੌਸ਼ਲ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੁਨਾਲ ਦੇਸ਼ਮੁਖ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸ੍ਰੀਧਰ ਰਾਘਵਨ ਤੇ ਧੀਰਜ ਰਤਨ ਦੀ ਹੈ। ਮੋਹਿਤ, ਰਾਧਿਕਾ ਅਤੇ ਸਨੀ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਨਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

× ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ 'ਚ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਸ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੱਸੋ ?

– ਅਸੀਂ 'ਦਿ ਖਾਕੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ' ਨਾਂਅ ਦੀ ਪਹਿਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਦਦ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਲਾਕਡਾਊਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਥੱਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਵਿਡ 19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਹ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਸਲਾਮ ਬੰਬੇ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਥਾਣਿਆਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲਾਕਡਾਊਨ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾ ਕੇ ਮੁਸ਼ਕਲ 'ਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹਨ ਚੈਲੇਂਜਿੰਗ ਰੋਲ : ਹੁਮਾ ਕੁਰੈਸ਼ੀ

ਹੁਮਾ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ 'ਆਰਮੀ ਆਫ ਦ ਡੈੱਡ' ਅਤੇ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਮਹਾਰਾਣੀ' ਦੇ ਲਈ ਖੂਬ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਖੱਟੀ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਾਲੀਆ ਰਿਲੀਜ਼ ਫਿਲਮ 'ਬੈੱਲ ਬਾਟਮ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੁਮਾ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਮਹਾਰਾਣੀ' ਅਤੇ 'ਲੀਲਾ' ਵਰਗੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੀਡ ਰੋਲ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਿਭਾਇਆ, ਤਾਂ ਹੁਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਹੁਮਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੂਟ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਨੇਮਾ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਹੁਮਾ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ :

* ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਮਹਾਰਾਣੀ' ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ?

– ਦੂਸਰੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਜੇ ਉਹ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਮਹਾਰਾਣੀ' ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਖਾਸਕਰ ਔਰਤਾਂ, ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਰਨਜੀਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮੈਸੇਜ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਚੰਗਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

* 'ਬੈੱਲ ਬਾਟਮ' ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿੰਨੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ?

– ਮੈਂ ਇੱਕ ਏਜੰਟ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਫਿਲਮ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਹਾਈਜੈਕ ਪਲੇਨ ਤੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸੈਕਿੰਡ ਹਾਫ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਅੰਡਰਕਵਰ ਏਜੰਟ ਹਾਂ, ਜੋ ਏਅਰਪੋਰਟ ਸਟਾਫ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਖਾਸ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦ ਅਕਸ਼ੈ ਸਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਿਡਾਰੀ ਕੁਮਾਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਫੈਨ ਹਾਂ। ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖਦੇ ਸੋਚਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਦ ਵੀ ਉਹ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

* ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸੈਕਿੰਡ ਹਾਫ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 'ਲੀਲਾ' ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀ' ਵਰਗੇ ਟਾਈਟਲ ਰੋਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਸਕਰੀਨ ਟਾਈਮ ਵਾਲੇ ਰੋਲ ਦੇ ਕਿਉਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਏ ?

– ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਜਦ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਲਈ ਜੈਕੀ (ਭਗਨਾਨੀ) ਅਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫਸਟ ਲਾਕਡਾਊਨ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫਿਲਮ ਬਣੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਤਦ ਸ਼ੂਟ ਕੀਤੀ, ਜਦ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਬੰਦ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਇੰਪੋਰਟੈਂਟ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਥੀਏਟਰ ਬੰਦ ਹਨ, ਇਹ ਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਰੀ-ਓਪਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਸੋਚ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਸਾਥ ਦੇਵਾਂਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸੋਚੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਰੋਲ ਕੀ ਹੈ ? ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਹੈ ?

*ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ, ਸਾਊਥ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਤੱਕ, ਸਭ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਕੀ ਇਹ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਣਨੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ?

– ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਬੱਝ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਨਸੀਬ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੇਰੀ 'ਬੈੱਲ ਬੈਟਮ' ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਥੇ 'ਆਰਮੀ ਆਫ ਦਿ ਡੈੱਡ' ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਓ ਟੀ ਟੀ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਸਾਊਥ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਟਾਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਫਿਲਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਨਸੀਬ ਵਾਲੀ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ। ਪੂਰੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਕਟਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਕੁਝ ਵੱਖ, ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਾਂ। ਜੇ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਕਰਾਂਗੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਬੋਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਚੈਲੇਂਜ ਕਰਦੀ ਰਹਾਂ। ਉਹੀ ਮੈਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ।

* 'ਗੰਗੂਬਾਈ ਕਾਠੀਆਵਾੜੀ' ਵਿੱਚ ਡਾਂਸ ਨੰਬਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਭੰਸਾਲੀ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਹੀਰਾ ਮੰਡੀ' ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ?

– ਅਜੇ ਮੈਂ ਸੰਜੇ ਸਰ ਨਾਲ 'ਗੰਗੂਬਾਈ ਕਾਠੀਆਵਾੜੀ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਗਾਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਾਣੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਐਕਸਾਈਟਿਡ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਨਪਸੰਦ ਫਿਲਮਮੇਕਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਕ੍ਰਿਏਟਿਵ ਜੀਨੀਅਸ ਫਿਲਮਕਾਰ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜਿਵੇਂ ਦੁਆ ਕਬੂਲ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸੰਜੇ ਸਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲੈਣ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ।

Printed & Published by Amritpal Singh Printed at I.G. Printers, Pvt Ltd 104, DSIDC, Complex Okhla Industrial Area Phase-I New Delhi-110020 Keepr Jagpal Singh Published at office Daily Educator, 104 DSIDC, Okhla Industrial Area Phase-I, New Delhi .Owner : Jagjit Singh Dardi, Editor Harpreet Singh, PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ, ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110020 ਕੀਪਰ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। (ਮਾਲਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ), ਐਡੀਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985